



KULTÚRA

ROČNÍK XVIII. - č. 17

DVOJTÝŽDENNÍK ZÁVISLÝ OD ETIKY

21. OKTÓBRA 2015

Vydáva FACTUM BONUM, s. r. o. • Šéfredaktor TEODOR KRIŽKA • Redakcia: Sološnická 41, 841 04 Bratislava, Mobil: 0911 286 452 • e-mail: kultura@orangemail.sk • Cena 1,50 €



Arménske deti počas genocídy

Či videli ste obraz?
Strašný obraz -
odsúdených na smrť...
Obraz dnešných -
novodobých mučeníkov?

Jak dôstojní víťazi
hrdo stoja pred popravou...

Bo mi na um zišlo...
...zrovnať,
v sebe prežiť... - prežiť!
svoju vieru,
túžbu svedčiť...;

Jedným slovom -
naše kresťanstvo -
uzákonené...
viac už ľudským poriadkom
od rôznych nástrah,
najmä od tých zvonku,
kresťanstvo

Krv mučeníkov omýva brehy Európy

"zákonom chránené" ...
Preto stuhlo
na mohyly bronzové,
stuhlo v srdciach ľudí na kameň...

Čerstvou krvou,
takou, čo sa v mori pení,
nie je schopné zrosiť zem.

Tak i ona hynie,
zjalovela, schne...
Hoc v samom centre,
v Európe sme,
v impotentnej Európe...

Povstal...!
Monštrum znova stojí!
skamenelý, staroveký Rím...

Vztryskol prameň,
plameň črstej krvi
krvi svätej...!

Živý Kristus
po zemi kráča
krajmi nových Palestín...
Najvernejší

PAVOL ONDRÍK

spolu s ním -
tí, čo menej rečia
a viac žijú...

A zazdalo sa mi,
že z perí som mu čítal:
"odpusť im, nevedia čo činia..."

Prívaly vln,
more príboja
i do našich brehov
živú, svätú...
...mučeníkov krv...
i do našich brehov
život prinesú...

Krv mučeníkov omýva brehy
Európy
umýva a lieči i jej rany,
kriesi údy
na umrtnom Svätom Tele...

P.S:

Kde na svete hľadať skutočné -
vo svojej prvotnej sile a kráse -
živé kresťanstvo...?!!

Bojovníci Islamského štátu na brehu mora
popravili 21 egyptských kresťanov - koptov.
Stáli so zviazanými rukami, ktorí sa modlili...
...niečo ako "odpusť im, lebo..."

A more - bolo krvavé - od ich krvi. Krvou sa
spenili vlny... Toto more omýva aj brehy našej
„kresťanskej“ Európy. Aby sme azda pochopili...

Ohrozené hodnoty si vyžadujú vernosť a obranu

STARÝ NEVEREC A MLADÍ „VERIACI“

Súčasnú technickú vymoženosti nám otvárajú možnosť zachytávať správy rozličného druhu zo všetkých svetá strán, a to vo veľmi krátkom čase. Kto sleduje medzinárodné spravodajské služby, nemôže nekonštatovať, že kampaň proti kresťanstvu a najmä proti Katolíckej cirkvi v týchto posledných rokoch nadobúda stále mohutnejšie rozmery. Nie je to novota v dejinách kresťanstva, veď sám jeho zakladateľ predpovedal: Budú vás prenasledovať. A tých prenasledovaných kresťanov prakticky v žiadnom historickom období nechýbalo. Ale nikdy to nedosahovalo také intenzívne a globálne rozmery, ako v tomto 21. storočí. Nehanebne sa manipuluje štatistickými údajmi, vyťahujú sa zločinné postupovania aj z pred polstoročia, zveličujú sa aj vôbec nedokázané obžaloby a povesti, prañierujú sa osoby pred skončením, ba aj pred začatím súdnych procesov, a keď sa obžaloba dokáže ako falošná, nikto sa necíti povinný podobným spôsobom uverejniť opravu urážlivých tvrdení a odprosiť takto mravne znevážené osoby. Tohto sme už aj tu na Slovensku dost často svedkami. Ale je to iba chybou nepriateľov kresťanstva, neraz aj veriach a náboženstva vôbec? Veď prenasledovania kresťanov nikdy v dvetisícročných dejinách nechýbali, ako to už Ježiš Kristus jasne predpovedal: „Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás.“ (Ján 15, 20). Už v prvých troch storočiach dejiny zaregistrovali najmenej desať veľkých prenasledovaní Cirkvi, najprv zo strany Židov a potom zo strany cisárov Rímskej ríše.

Aj počas mohutného šírenia kresťanstva v stredoveku nechýbali lokálne i široko plošné odpory a pokusy o rozvrátenie jednoty učenia a vnútorných štruktúr Cirkvi. Ich vyvrcholením bola bezpochyby Francúzska revolúcia so všetkým, čo ju predchádzalo a nasledovalo. Ba možno povedať, že v nej sú korene aj súčasného ideového i mocenského hnutia na oslabovanie a konečné likvidovanie Katolíckej cirkvi, a postupne aj náboženstva vôbec. Čo je však teraz viditeľne odlišné, to je postoj cirkevných predstaviteľov

voči týmto vonkajším, ale aj vnútorným nástrahám a bojom proti kresťanstvu.

POSTOJ CIRKEVNÝCH PREDSTAVITEĽOV

Už prví apoštoli odvážne odrážali židovských prenasledovateľov teologickým argumentom: „Boha treba viac poslúchať ako ľudí. (...) My sme toho svedkami, aj Duch Svätý, ktorého Boh dal tým, čo ho poslúchajú.“ (Sk. ap. 8, 29, 32). Na obranu proti gréckym a rímskym filozofickým odporcom kresťanstva sa v Cirkvi vyvinula celá bohatá apologetická literatúra, ktorej obsahy sa rozvíjali až do nedávnych čias v rámci osobitnej teo-

rej istý rabin vo svojej porovnávejšej štúdií troch hlavných náboženstiev konštatoval: „Katolícka cirkev prestala rásť a šíriť sa po svete, odkedy stratila odvahu exkomunikovať.“ Vtedy sa mi to zdalo odvážne a nie dost fundované zjednodušovanie situácie. No ubehnuté polstoročie zdá sa potvrdzovať toto dávne konštatovanie, keď aj sám pápež Benedikt XVI. definoval súčasný stav ako „dramatická situácia Cirkvi“.

Pre hĺbkové diagnostikovanie tejto cirkevnej krízy môže byť užitočný metodologický postup, ktorý pozostáva v tom, že zohľadníme stanovisko odborníka, ktorý posudzuje situáciu z celkom nezávislého uhla pohľadu, lebo nepatrí ani k veria-

sa do toho rozumie: Je to vrcholné dielo protikresťanskej propagandy, že sa jej podarilo vytvoriť v kresťanoch, a najmä v katolíkoch, akési zlé svedomie. Vštepili do nich neistotu, ak nie priam hanbu za ich dejiny. Zúrivým nátlakom od reformy až podnes dokázali vás presvedčiť, že ste zodpovední za všetky alebo za takmer všetky zlá vo svete. Paralyzovali vás v masochistickej autokritike, aby neutralizovali kritiku toho, čo nastúpilo na vaše miesto. Feministky, homosexuáli, obdivovatelia a citelia Tretieho sveta, pacifisti, exponenti všetkých menších, disidenti a nespokojenci všetkých druhov, vedci, humanisti, filozofi, ambientalisti, animalisti, laickí moralisti - od všetkých týchto ste si nechali predkladať účty, neraz falšované, bez toho, či takmer bez toho, že by ste s nimi diskutovali. Nejestvuje historický problém, omyl alebo utrpenie, ktoré by vám neboli pripisovali. A vy, často neznaní vašich vlastných dejín, nakoniec ste to uverili, a tým ich aj podporili. Avšak ja, agnostik, ale historik, ktorý sa snaží byť objektívny, vám hovorím, že musíte reagovať v mene pravdy. Lebo často to nebola pravda. A keď aj niekde je niečo pravdy, ostáva tiež pravdou, že pri výslednom hodnotení dvadsiatich storočí kresťanstva svetlá veľmi vysoko prevažujú nad tieňmi. Tak teda: Prečo z vašej strany nevyžadujete vyúčtovanie od tých, ktorí vám predkladajú účty? Azda boli lepšie výsledky toho, čo prišlo po tom? Uvedomujete si, z akých kazateľní skrúšene počúvate určité kázanie? Tá nehanebná lož o „temných storočiach“, lebo boli inšpirované vierou v Evanjeliá!

Prečo potom všetko to, čo sa nám zachovalo z oných čias, vykazuje takú fascinujúcu krásu a múdrosť? Aj pre dejiny platí zákonitosť o príčine a následku.“

Ak takýto je názor nezaujateľného, cudzieho v tom zmysle, že nepatrí ani do tábora kresťanov, ani medzi nepriateľov kresťanstva, ale kompetentného historika, - tak myslím, že my všetci by sme sa mali nad touto situáciou vážne pozastaviť a konať to, čo je našou povinnosťou: aby sme sa zbavili toho nám umele a účelovo nepriateľskou propagandou nainfikovaného strachu a prešli do odvážnej a dôslednej obrany zjavenej aj historickej pravdy.

MILAN S. ĎURICA

Katolícka cirkev prestala rásť a šíriť sa po svete, odkedy stratila odvahu exkomunikovať?

logickej náuky, zvanej apologetika. Táto však bola v druhej polovici 20. storočia z ťažko pochopiteľných príčin formálne vyradená z učebných programov teologických fakúlt. Aj preto väčšina súčasných teológov nedokáže účinne odrážať špekulatívne útoky protivníkov. (Osobne ďakujem Pánu Bohu, že som ešte mohol byť žiakom a priateľom jedného z posledných vynikajúcich profesorov apologetiky, ktorým bol nedávno zosnulý prefekt Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí, kardinál Antonio Maria Javierre Ortas, SDB.)

Ale najťažšie pochopiteľnou je skutočnosť, že v priebehu 20. storočia voči vnútorným autorom tak ideových, ako aj disciplinárnych priestupkov a nemravností sa Cirkev fakticky prestala brániť svojim cez dlhé storočia osvedčeným, ale už takmer storočím zanedbaným prostriedkom exkomunikácie. Nikdy nezabudnem na konferenciu rodiacej sa religionistiky v Miláne, na kto-

ciem kresťanom, ani k tým, čo kresťanov prenasledujú. Vypočujme teda osobne nijako nezaujateľného, ale kompetentného historika a sociológa, profesora na troch univerzitách v Belgicku, ktorý sa dopracoval za všeobecne uznávaného znalca stredovekých dejín a v ich rámci za najlepšieho odborníka pre dejiny rehoľných rádov onej epochy. Bol to prof. Léo Moulin (1909 - 1999). Osobne nezatajoval svoj laicizmus, agnosticizmus a ateizmus blízky panteizmu. Vstúpil aj do slobodomurárskej lóže, ale po určitom čase ju opustil. Vysvetľoval to tým, že často je to nevyhnutnou podmienkou pre postup v kariére na univerzitách, v žurnalizme, vo veľkých vydavateľstvách, lebo vzájomná pomoc „bratov murárov“ nie je žiaden mýtus, ale je to stále aktuálna realita.

V dlhom rozhovore s významným talianskym publicistom a redaktorom Vittorioom Messorim v roku 1990 prof. Moulin vyhlásil: „Dajte za pravdu mne, starému nevercovi, ktorý

Moc nevie a nemôže stagnovať. Moc musí rásť, inak prekoná mŕtvu bod opačným smerom - k svojmu zániku. Moc nevie milovať. Láska je pre moc ako jed, ako cyankáli. Láska moc rozleptáva. Preto moc nemá a nemôže mať súcit. Moc neverí v nič a nikoho okrem čísel. Žije práve preto, že nie je zaťažená pochybnosťami. Moc je osdamelá a podozrievavá, lebo dobre pozná vlastné úklady a vie, čo môže očakávať.

Napriek tomu žijeme pod strechou tejto moci. Skladáme sa na

Moc a láska

TEODOR KRIŽKA

ňu a klaniame sa jej, prisaháme jej vernosť, strádamo a umierame za ňu. Nič nás tak nedesí ako strata moci, strata vplyvu, pád do neznámeho chaosu.

Tak je to na oboch stranách frontu, na ktorom sa moc zráža s inou mocou, aj keď sa v podstate zráža sama so sebou, ibaže rozdelená na dve farby. Odjakživa si vytvorila svoju mytológiu o jin a jan, o čiernobohu a bielobohu, personifikuje ju napr. v loptových hrách, jedno či na jeden či dva koše, alebo na dve bránky.

Moc je pohanská. Moc je okultná. Má rada čísla a rada verí, že bytie je iba rovnica, ktorá nemá inú morálku okrem presnosti. Čísla nemajú súcit. Čísla nemilujú. Čísla sú.

A predsa odjakživa popri číslach vznikalo čosi, čo vedelo nahliadnuť za ne, za ich ración, za ich chlad, za ich ľahostajnosť. Navštevovalo to človeka, rozochvievalo jeho vnútro takou svetelnou hudbou a jasom, že sa bol ochotný deliť, ba i vzdávať svojho v prospech iných. Prichádzalo to a človek cítil, že žije, že sa z jej milosti môže meniť, že bytie nie je iba súperením dvoch rovnocenných vektorov, dvoch futbalových či basketbalových mužstiev, ktoré si môžu po dohode vymeniť bránky, alebo preobliecť dresy, ale že ide o zápas dobra so zlom, života so smrťou, existencie s entropiou.

To preto Boží Syn nezaklopal na brány Herodesovho paláca a neprišiel sa predstaviť: Ty si kráľ pozemský, ale mňa poslal Nebeský otec, sám Stvoriteľ, moje kráľovstvo je stamodtial. Tvoju slávu roznesú na kopytách cudzie vojská, moja pretrvá navyky. Neprišiel mu dokazovať, že lepšie je nemať nič, ale byť spasený, ako mať, čo si hrdlo ráči, no prísť o spásu.

Herodes by ho možno aj vypočul, ale za vnímavým pohľadom by sa skrýval úžas, že tento opovážlivec prekročil sitom likvidácie dielok pred tromi desaťročiami, keď traja mudrci, traja králi zvestovali jeho narodenie. Možno by ho žoviálnme hostil, vnímavovo mu načúval a pritakal, ale kdesi vnútri by už rozmýšľal, či mu má dovoliť, aby z paláca odišiel živý.

Láska a spása nie sú z tohto sveta ako moc. Kráčajú po iných, úzkych cestách - milosrdenstva, súcitu, utrpenia, ale aj pokoja, viery a nádeje.

Dňa 23. marca roku 1945 bola táto katedrála preplnená do posledného miesta až tak, že ju obliehali ľudia ešte aj vonku. Bratislavčania boli totiž znepokojení správou, že sa blíži front a že ich mesto môže byť behom niekoľkých dní zbombardované.

Tú svätú omšu zorganizovali výslovne ako prosbu za ochranu mesta, výslovne za to, aby toto mesto obišla skaza. Svätiaci biskup Michal Buzalka slúžil svätú omšu a kázal dómsky farár Karol Körper-Zrínsky, ktorý pripomenul Sedembolestnú Pannu Máriu, ako tú, pod ktorej ochranu sa treba aj v tejto situácii utíkať. A predsa najemotívnejším momentom bola chvíľa, keď si pred tento oltár Sedembolestnej Panny Márie kľakol primátor Bratislavy Dr. Štefan Ravasz, aby zložil hold Sedembolestnej v mene obyvateľov mesta, priznal viny privolávajúce Boží trest a prosil o záchranu mesta, a za odvrátenie hrôz vojny. Sľúbil v tejto chvíli úctu obyvateľov k Sedembolestnej a vernosť viere i národu. Po eucharistickom požehnaní nasledovala pieseň Ó, Mária bolestivá, pápežská hymna i hymnická pieseň Bože, čos' ráčil. Modlili sa za to, aby mesto bolo uchránené.

Ale nielen toto sa dialo tu v Katedrále svätého Martina. Istý spisovateľ, ktorý sa volal Jankovič, opísal ako aj on stál pred týmto oltárom, aby sa pomodlil. Dovoľte mi citovať ho doslova: „Pred oltárom boli dvaja muži, nikdy som ich nevidel, no akoby sme sa dávno poznali. Prvý bol šedivý nemecký mešťan, druhý zasa urastený slovenský gazda vo sviatočne vyšívanej halene. Nebadane sa staviam za nich a mlčky sa s

K tým, čo sa modlia za mier, za pokoj, sa dnes chceme pripojiť aj my. Chceme o všetkom tom, čo sa dialo a deje, a žiaľ asi aj bude diať, rozjímať práve podľa kľúča tých modlitieb, ktoré tu predniesol hlavný predstaviteľ mesta. Pri jeho slovách je totiž prekvapujúce to, že priznal viny privolávajúce Boží trest.

Vojny nevznikajú ako nejaké nedefinovateľné celoplošné procesy. Aj vojny napriek tomu, že sa

neznamenajú, že to, čo sme prepli, nie je realita.

Preto sme prišli Pánovi povedať: Pane dnes ti túto obeť prinášame za tých, ktorí zomreli počas 2. svetovej vojny, a prosíme ťa za tých, ktorí zomierajú teraz, a prosíme ťa za tých ktorí rozhodujú, ktorí dostali moc, aby mali rozum a srdce, aby nevŕahovali stovky, tisíce, milióny ľudí do vždy a zásadne nezmyselných konfliktov, ktoré nič vyriešia ne-

šlo k tomu, aby sme prijali nejakých utečencov, boli by sme ochotní priložiť ruku k dielu, boli by sme ochotní prijať niekoho, pomôcť niekomu, kto je štvancom? Lebo to je jeden z následkov vojen, že masy ľudí sa hýbu, sú vytrhnutí z vlastných koreňov, vyhnaní, vypudení z vlastných domovov a utekajú, aby si zachránili holý život. To sú desaťtisíce ľudí, a desaťtisíce detí. Pri modlitbe za nich budme otvorení pre impulzy Ducha Svätého a pre Boží hlas v našom srdci, a v našom svedomí, aby keď to bude treba, sme vedeli aj konať, konkrétnym spôsobom v mene záchranu holého života tých, ktorých život je ohrozený. A ešte za niečo sa modlíme. Modlíme sa za to, aby čím viac ľudí prijalo do srdca Ježiša Krista, ktorý v evanjeliu hovorí: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam.“ Nie ako dáva svet.

Aký je rozdiel medzi pokojom, ktorý dáva Ježiš, a pokojom, ktorý núka svet? Svet ten svoj pseudopokoj stavia na peniazoch, na kariére, na ľudskej a verejnej mienke. Ale vieme to všetci - z osobnej i spoločenskej skúsenosti - ako vratké sú tieto hodnoty. Peniaze boli, ale nemusia byť. Kariéra, verejná mienka, ľudská mienka, veď je to ako počasie. Stávať na tomto pokoj vlastného srdca, je, mierne povedané, pochabé. Ježiš núka ten pokoj, ktorý vyplýva zo zmyslu života stojacom na láske k druhému človeku a k Bohu. Jedno bez druhého je nepredstaviteľné. To je to, čo nám nikto nemôže zobrať. To je to, čo stojí na Ježišovi, o ktorom list Hebrejom hovorí, že je ten istý, včera, dnes a naveky. Ľudia sa menia, situácie sa menia, politické konštelácie sa menia, on je ten, ktorý sa nemení. On je ten, ktorého evanjelium platí stále, ba v tých najvyhrotenejších situáciách si uvedomujeme, ako veľmi je dôležité, aby práve vtedy platilo ešte viac. Aby sme prežili nielen fyzicky, ale aj morálne. Aby sme obstáli pred Božou tvárou. Ako tí, ktorí obstáli v tých najťažších situáciách.

Anna Matušková, rehoľná sestra - vincentínka, vlastným telom bránila, aby do sirotinca neprišli, nevstúpili nacistickí vojaci. Aj Štefan Gallo riskoval, keď schovával deti židovského pôvodu. Aj sestry na Hlbokej ceste v sirotinci riskovali, ale riskovali, aby zachránili život. Budme pripravení darovať život pre druhých, v najrôznejších podobách tohto pojmu. Prosme, aby nastal pokoj najprv v ľudskom srdci, aby potom mohol nastať na celom svete.

Dobrý Pane Ježišu, ďakujeme ti za ten pokoj, ktorý nám núkaš, za ten pokoj čistého srdca a dobrego svedomia, za ten pokoj srdca, ktoré je ochotné sa otvoriť pre druhého a konať, vydať impulz ku konkrétnemu konaniu pre tých, ktorí sú prenasledovaní. Ďakujeme ti Pane, že my žijeme v mieri, ďakujeme ti Pane za to, že my žijeme v pokoji, a prosíme ťa za tých, ktorí nežijú. A keď to bude treba, daj nám silu vykročiť a podať im pomocnú ruku s tvojou pomocou. Lebo bez tvojej pomoci, bez teba, nemôžeme nič urobiť. Amen.

BISKUP JOZEF HAĽKO

Pred oltárom roku 1945

Homília počas svätej omše za obeť Druhej svetovej vojny a za obeť súčasných ozbrojených konfliktov vo svete, ktorú bratislavský pomocný biskup Jozef Haľko odslúžil v bratislavskej Katedrále sv. Martina dňa 7. 5. 2015

nimi modlím, a cítim, že teraz sa skutočne modlíme spolu, veď ich pery počujem odriekať Otčenáš, áno práve sme pri prosbe, chlieb náš každodenný daj nám dnes.“

odohrávajú spravidla na veľkých teritóriách s množstvom ľudí, sú v konečnom dôsledku výslednicou jednotlivých ľudských rozhodnutí. Iste, možno sú to rozhodnutia tých, ktorí dostali moc, ale mohli by sme sa spýtať, ako ju dostali? Kto ich zvolil? Kto ich preferoval? Kto im dal možnosť, aby mali taký nesmierny dosah na osudy jednotlivých ľudí? Kto im dal túto moc a prečo ju zneužili? V ľudskom srdci sa rodia vojny. V nepokojnom ľudskom srdci - ak nevie byť kajúce - sa rodia potom veľké historické javy a procesy, ktoré potom dopadajú na milióny a milióny nevinných ľudí. A to nehovorím ako dejiny, ale ako súčasnosť. Nakoľko to možno zmerať, tí ktorí sledujú súčasné dianie, konštatujú, že práve prebieha vo svete približne tridsaťpäť vojnových konfliktov. Do toho je zapojených bezmála sedemdesiat štátov. A viac ako šesťsto geril alebo iných vojenských zoskupení, okrem oficiálnych armád štátov, je zapojených do týchto vojen. A to nielen, či ste Afrika alebo Ázia, Južná Amerika alebo Stredná Amerika, ale niekoľko sto kilometrov od nás sa strieľa. Zabíja sa. Tí, ktorí sa zaujímajú o toto dianie, vytvorili mapu, na ktorej je farebne vyznačené, koľko obetí majú tieto vojny za rok. A tou najsytejšou červenou farbou, sú vyznačené tie teritória, na ktorých zomiera viac ako 1000 osôb ročne. Keď som sa na tento obrázok pozrel z diaľky, pripadal mi ako maskáčová košeľa, ktorá je zakrvavená, ktorá krváca. Svet krváca. Aj keď sa nám možno tu lokálne javí, že je mier, nie je mier. Svet krváca. Aj keď sme si už zvykli, že nepríjemné reality na obrazovke jednoducho prepne na iný kanál diaľkovým ovládačom, ešte stále to

môžu, len prehlbujú krízu a mizériu ľudskej spoločnosti. Každá vojna, každý konflikt je zároveň situáciou, keď sa ukáže, čo je v ľudskom srdci. Aj 2. svetová vojna aj súčasné vojny, vytvárajú priestor pre tých, ktorí chcú - aj v tejto situácii - pomáhať.

Ten istý dómsky farár Karol Körper potvrdzuje, že tu na fare Svätého Martina bolo pokrstených niekoľko stoviek židov, a oni sa zachránili. Ocenenie, ktoré udeľuje Veľvyslanectvo Štátu Izrael, nosí na Slovensku okolo 600 osôb. Medzi nimi aj katolícky kňaz Štefan Gallo, ktorý zachránil 35 židovských detí. Jedno z nich dokonca poslal sám arcibiskup Karol Kmeť. Bola významená rehoľná sestra Anna Matušková, ktorá zachránila niekoľko desiatok židovských detí. A to je len to, čo sa zachytilo. Koľko bolo dodnes neznámych „drobných“ hrdinstiev, ktoré zachránili život. A tí zdravotníci, ktorí dnes idú na miesta bojov, a kňazi, ktorí vysluhujú sviatosti a modlia sa a poskytujú útechu, to sú tí milosrdní samaritáni, ktorí sa snažia v tichej službe zmierniť utrpenie, ktoré vzniká v týchto vojnových konfliktoch. Spýtate sa: No, ale čo môžeme urobiť my, ktorí sme tu? No my už niečo robíme, my sa modlíme, my prosíme Všemohúceho, aby zabránil eskalácií napätia vojen, konfliktov a napokon aj hriechu v ľudskom srdci, z ktorého všetko vlastne vychádza za pramení. Len je dôležité, milí bratia a sestry, aby sme pri tejto modlitbe mali otvorené srdce, a pýtali sa: Čo konkrétne môžem urobiť ja preto, aby to utrpenie bolo zmiernené?

Vo Viedni existuje organizácia, ktorá sa volá Otvorené dvere (Open doors), a táto organizácia na svojej stránke poskytuje možnosť korešpondencie s tými, ktorí sú vo svete prenasledovaní, napríklad takzvaným Islamským štátom, ktorý vlastne tiež vedie vojnu proti tým ľuďom, na teritórii ktorých pôsobí. A keby do-



Kresba: Andrej Mišanek

Každoročne na začiatku novembra naše kroky častejšie ako inokedy smerujú na cintoríny a miesta odpočinku našich zosnulých, ktoré sa v tých dňoch menia na krásne rozkvitnuté záhrady, ozdobené množstvom kvetov, osobitne chryzantém, osvetlené stovkami a tisíckami plamienkov sviečok a kahancov.

V našich myšliach sa vraciame k spomienkam a v srdciach sa rozohrieva láska k tým, ktorí niekedy žili medzi nami, od ktorých sme veľa dostali a už nás predišli na druhý breh života, do večnosti a nám chýbajú a je nám za nimi smutno. Venujeme im svetlú spomienku, očistíme a ozdobíme hrob, zapálime sviečku, pomodlíme sa, možno dáme na sv. omšu za nich. Aspoň takto im prejavíme svoju vďačnosť za to, čo sme od nich dostali a možno sme im nestihli ani poriadne poďakovať za všetko to, čo sme im zostali dlžní. Aspoň takto im to chceme vyjadriť vďačnosť a lásku.

Odpradáva patrila k človeku úcta k svojim mŕtvym predkom a ich pochovávanie a starostlivosť o ich hroby. Kresťania prejavovali úctu k mŕtvym, od 4. storočia je známa úcta k všetkým svätým, ktorí nemali v kalendári svoj sviatok. Slávila sa 13. mája, od 8. storočia sa slávi 1. novembra a od 9. storočia sa slávi po celom svete. Sviatok dušičiek sa do sveta rýchlo rozšíril z francúzskeho, benediktínskeho kláštora v Cluny, na prelome prvého a druhého tisícročia, keď opät Odilo roku 998 zaviedol modlitby a slúžil sv. omšu za zomrelých členov rehoľného spoločenstva.

1. november, kedy Cirkev slávi sviatok všetkých svätých, patrí Cirkvi oslávenej. Sú to mnohí kresťania, mnohí naši predkovia, jednoduchí čestní, čnostní ľudia, ktorých síce Cirkev nebeatifikovala, ale oni dosiahli nebeské kráľovstvo, pretože žili v súlade s Božou vôľou

a zomreli bez ťažkého hriechu, v stave posväcujúcej milosti.

2. november - sviatok dušičiek, patrí tým, ktorí podľa učenia katolíckej Cirkvi, sú na ceste k večnej blaženosti, ale ešte ju nedosiahli, ešte znášajú utrpenia, musia prejsť obdobie očistca.

A do Cirkvi, ktorej cieľ je v nebi: „Naša vlasť je v nebesiach.“ (Flp. 3, 20) píše Pavol apoštol, patríme aj my žijúci, pokrstení, „putujúci“ kresťania na zemi, ktorí k večnosti kráčame.

Spoločenstvo svätých

My všetci, žijúci na tejto zemi, mladí i starí, bohatí i chudobní, žijúci v manželstve i slobodní, dobrí i zlí, veriaci či neveriaci, skôr či neskôr, či sa nám to páči, či nie, budeme musieť tento svet opustiť. I keď lekárska veda značne pokročila a robí zázraky pre to, aby predĺžila život človeka na zemi, okamih odchodu zo sveta je pripravený pre každého z nás. Je to najväčšia istota, ktorú tu na zemi máme. Ako som to videl napísané nad bránou jedného z cintorínov: „Čo ste boli vy, boli sme aj my, čo sme my, budete aj vy.“

Naše myšlienky pri spomienke na našich milovaných zosnulých, pri návšteve ich hrobov na cintorínoch, pri zapalovaní plamienkov lásky na ich hroboch, pri modlitbách za nich, môžu smerovať i k skutočnosti nášho odchodu zo sveta, k tomu, aby sme si kládli otázky a odpovedali na ne: „Čo bude po smrti? Ako sa pripravujem na stretnutie so svojim Stvoriteľom aj Vykupiteľom aj s tými, ktorí nás už predišli? Je môj život v intenciách Ježišova života a učenia? Zachovávam prikázania Dekalógu, ktoré dal Boh, aby bol ľudský život na zemi možný? Ako plním Ježišovo

hlavné prikázanie lásky k Bohu i bližnému? Milujem len tých, ktorí milujú mňa, alebo milujem všetkých ľudí? Plním si dobre povinnosti môjho stavu? Som zodpovedný za svoju rodinu, čas, vieru, svet okolo mňa? Využívam dobre svoje talenty...?“ A týchto otázok môže byť viac a mali by rezonovať častejšie v našich myšliach, lebo čas odchodu z tohto sveta sa blíži.

My všetci z Cirkvi oslávenej (sviatok 1. novembra) z Cirkvi trpiacej (2. november) i z Cirkvi bojujúcej, putujúcej na zemi, máme medzi sebou spolupracovať a pomáhať si navzájom, ako to vyznávame vo vyznaní viery: „Verím v spoločenstvo svätých, v odpustenie hriechov, vo vzkriesenie tela a život večný.“

Cirkev oslávená u Boha prosí, oroduje za nás všetkých členov Cirkvi putujúcej i Cirkvi trpiacej. My patriaci do Cirkvi putujúcej máme možnosť pomáhať Cirkvi trpiacej modlitbami, obetami, sv. omšami, získaním odpustkov... ako sa to spievalo v rokoch mojej mladosti v kostoloch a na cintorínoch „Na dušičky spomínajme, z očistca im pomáhajme, budú na nás spomínať až budeme umírat, umírat.“ Cirkev oslávená dosiahla už svoj cieľ, pomoc nepotrebuje. Cirkev trpiaca je odkázaná na pomoc Cirkvi oslávenej i Cirkvi putujúcej a teda aj my členovia Cirkvi putujúcej, môžeme pomáhať cirkvi trpiacej i sebe navzájom. Nech naša návšteva cintorínov, kladenie kvetov i zapálenie sviečky nie je len formalitou, ale hlbokým prejavom našej vďačnosti za život zosnulých i nás žijúcich, za všetky prejavy lásky Božej i ľudskej, ktorá sa nám dostávala a dostáva, i pomocou dušiam v očistci, ktoré sú na našu pomoc odkázané i odhodlaním žiť zodpovedne svoj život, aby sme pri odchode zo sveta prišli do neba, čo je pravým cieľom nášho života.

ĽUDOVÍT KOŠÍK

Besi a besy revolúcie

Leží predou mnou hrubá kniha Rusko 1894 - 1939. Má aj časť venovanú dejinám Ruska od „Adama“. Spomínajú sa v nej dejinné obdobia (vo veľmi krátkom prehľade) niekoľko tisíc rokov pred Kristom vyznačujúce sa spoločným indoeurópskym jazykom a kultúrou, a teda hlavne náboženstvom, údajne siahajúce od Írska po Indiu. Ozvenou týchto čias je sanskrit a védy v dnešnej Indii. To ma nabáda k preštudovaniu knihy Sloveni a Slovensko slovenského jazykovedca Cyrila A. Hromníka, ktorý žije v Južnej Afrike a ktorý hľadá spojenia a miesto našich predkov v kontexte indoeurópskej kultúry.

Avšak hlavné poučenie z knihy Rusko 1894 - 1939 spočíva v jasnom poznaní skutočnosti, že podstatou bolševizmu (a neobjme sa povedať to jasne v staršej terminológii židobolševizmu) v Rusku je teror a teror a ešte raz teror.

Teror bol samozrejmosťou a „denným chlebom“, základom moci a presadenia sa bolševikov v Rusku od Lenina, Trockého (Bronštejna) a celej tej zdivočenej kohorty Kamenevov, Zinovjevov a bohviekeho ešte.

Lev Davidovič Trockij (Bronštejn) zastával od roku 1906 tzv. teóriu permanentnej revolúcie, ktorej sa nakoniec prispôbil aj V. I. Lenin, hoci tým musel zmeniť niektoré svoje predchádzajúce teoretické závery. Z Trockého zorného uhla bolo víťazstvo ruskej revolúcie mysliteľné jedine v podobe diktatúry proletariátu, alebo inak povedané: tvrdej, čiže úzkej, stránickej kľaky. Trockij teda riešil úlohu, ktorá sa vinie celými židovskými dejinami, t. j., ako môže malá skupina ovládať celú veľkú, majoritnú spoločnosť. Lenin napokon podal definíciu diktatúry nasledovne: „Vedecké pojmá diktatúry neznamena nič iného než ničím neobmedzenú, žiadnymi zákonmi, absolútne žiadnymi pravidlami neobmedzenú, bezprostredne o násilie sa opierajúcu moc.“

Pre Trockého, ktorého viacerí odborníci označujú (a to má viacerých „zdatných“ konkurentov) za vraha tisícročia, nemal ľudský život druhých ľudí absolútne žiadnu hodnotu. Jedna príhoda z jari 1919: Trockij prišiel cárskym vlakom do Kyjeva na prehliadku vojsk Kyjevského okruhu, ktoré pred ním defilovali na Sofijskom námestí. Trockij obehol všetky rady vojakov Červenej armády, rýchlo pritom prezerajúc tváre vojakov, a občas niektorým prikázal vystúpiť z radu. Takýchto

vojakov bolo okolo troch stoviek. Keď sa ho spýtali, čo s tými vojakmi, odpovedal: zastrelíť!

V knihe sa spomínajú aj zverstvá Tučačevského, Jakira a podobných. Tučačevského vychválil skoro do neba židovský skladateľ Šostakovič v svojich spomienkach. Nevedel o zverstvách, ktorých sa dopustil?

Boli to hrozné činy, autori spomínajú trhanie ľudí na kusy, opekanie a varenie na ohni. Spomínaný Tučačevskij použil proti roľníkom, ktorí povstali zo zúfalstva, dokonca bojový plyn. Pred disciplinovanejšou poľskou armádou však aj so svojimi hrdľolezmi utekal. Autori knihy uvádzajú, že u bielogvardejcov (a viacerí bielogvardejskí generáli, napr. Wrangel a Denikin, sa nemali vôbec radi) také „atrocitu“, čiže zverstvá, jednoducho neprichádzali do úvahy. Príčinu je potrebné hľadať vo vplyve kresťanstva.

Autori uvádzajú svedectvo jednej mladej devätnásťročnej židovky, členky vražednej Čeky, ktorá odpovedala na otázku, prečo sú všetky pozície v Čeke v židovských rukách, nasledovne: „Rusi sú mäkkí Slovania, stále hovoria o zrušení teroru a Čeky. Ak by ich v Čeke pustili na popredné posty, všetko to krachne, zmáčne, začne sa slovanské lajdáctvo, a z teroru nič neostane. My židia nepoznáme zľutovanie a vieme, že len čo sa skončí teror, po komunizme a komunistoch nezostane ani stopy.“ Dodajme, že spomínaná devätnásťročná židovka už mala „na konte“ rad zastrelených dôstojníkov, a preto sa „tešila“ úcte v príslušných kruhoch.

Liekom proti všetkým týmto zverstvám je princíp solidarity. Ako píše autori knihy: „Princíp solidarity je platný všeobecne, pre kresťanov je to však záväzný zákon viery. Cirkev, ktorú tu predstavuje Ježiš Kristus, je postavená na láske a obetovaní. A Pán nás učí: Podľa toho všetci poznajú, že ste moji učeníci, keď budete mať lásku jedni k druhým (J 13, 35). Pre spoločnosť, ktorá sa považuje za kresťanskú, je solidarita povinnosťou. Je projekciou náboženstva do spoločensko-politických vzťahov.“

Preto mnohí kresťanský založení Ukrajinci, ktorým vládne krvilačná junta (aby sme aktualizovali súčasnú situáciu), hľadajú cesty, ako sa vyhnúť vojenskej službe, a tým aj zabíjaniu vlastných spolubratov.

JÁN DANCER



O svätých kominíkoch

Závisť je pôvodcom mnohého zla...
A vy - slobodu mi závidíte.
Bo sa jej bojíte,
zákonmi ste spútani.
Presvedčení, že všetci,
tak ako vy -
len tak musia...

Plam Ducha - raz slovom,
raz gestom, či inými dejstvami
neohrozene hasíte, dusíte...
Novodobí farizeji,
starozákonní obetníci...

No duch kriesne ponad popol,
zhoreliská vaše.
Machnúc krielom
k neba sa vznesie výši
a mňa s' sebou nesie!

Tak vás vidím...
Zafúľaní sadzou,
sveta „svätí“ kominíci...
...údržbári...
Takí smiešni,
takí úbohí...

POZDRAV

(11. júla 2014, P. U. Olivov. - cestou?)

Oblaky ma stretli na ceste,
keď som hľadel v nebe.
Niečo tíško šepkali,
poslali ma k Tebe...

Ku tebe, básnik oblakov,
básnik smútku,
básnik nehy...
Ku tebe idem s pozdravom
od tých istých oblakov,
za ktorými i ty si v nebi.

„Druha nášho, chlapče, navštív,
odovzdaj mu od nás prívet.
Sníval s nami, hľadel hore.
Ako mladý s Večným v sláve
slávu uzrel, slávu žije...“

Hej...!
Oblaky, oblaky...!
Kol'ká vo vás krása,
kol'ký váš sen,
kol'ký strach...!?

Zhora ste len biele,
tu dolu meníte sa v chmáry.
Sivé, čierne a aj šedé,
máte farbu života...
Dakedy vás až zakrvaví...

Mraky sú len iná brána,
cez ne hľadím, vidím ďalej,
vidím až tam do neba...

Teba vidím, básnik krásny
vidím teba, skromný kňaz.
Dozrel s' mladý, pirát krásy,
zahliadol si nad oblak...

Tvoje miesto,
smutné miesto,
občas ticho obchádzam.
Keď zabudnem, z neba oblak
mi ťa v myseľ privádza.

Ty už vidíš a dobre vieš,
že či mraky a či skala -
všetko jedno -
zo života ťa nevyrve,
neskryje ťa v zemi...

Ticho mlčí v poniknutí,
tíško mdlobu polyká.
Tým že je,
modlitbu svoju odrieka.

Obopína celý svet
v ktorom žije,
pre ktorý je.
Lebo je...
...miluje.

Zo zeme vzišla, vyrašila krásou,
do koruny slávy svojej kriela roz-
strela.
Rodná hruda - tá zem tvrdá -
zrobila z nej anjela.

PAVOL ONDRÍK

Láska je u Boha i na tejto zemi

Prervi chmáry, rozbi hroby
v ktorých srdcia nosíme.
Nežijeme - živoríme!
Bojíme sa pravdy...
Bojíme sa slobody...

A aj lásky...?
...tiež sa jej bojíme...

Autoportrét MM

Uvidel som anjela.
Zo zeme rástol starý strom.
Uvidel som anjela,
spoznal som v ňom ženu,

s pohľadom
čo ku koreňom kloní,
spustlé, modliace sa dlane,
zemi, nebu odovzdané.
Do ťažkých myslí pohrúženú,
od ťarchy žitia prihrbenú...

Však jej krídla opínali celý svet.
Nie len vršky naokolo,
samo nebo - celé nebo..!

V rukách pusto,
v duši kvet.

Tak chutí život.
Chudý život, jak jej vyrobené ruky.
Prísny život, jak jej vyplakané oči.
Srdce šire, jak široké sú jej krídla...

Uvidel som anjela.
Spoznal som v ňom ženu...
Do neba rastie starý strom.

P. S:

U Julka Rybáka som videl skicu „Starý strom“ od Márie Medveckej. Visí v jeho pracovni. Minulý týždeň ho zvesil a pýtal sa ma, čo mi ten obraz hovorí... Nuž toto...

Názov „Autoportrét“ som zvolil nie pre tých pár slov, ako som ja obraz prečítal, ale ten obraz - Starý strom - je pre mňa obrazom života a duše človeka (zvlášť ženy) na Hornej Orave, ktorý Mária Medvecká tak dobre poznala a vo svojich obrazoch zachytávala. Zároveň je aj obrazom jej samej. Lebo poznanie života je jedno z najťažších bremien, ktoré človek musí niesť. A umelec - povedzme že prorok, ktorého k nám zoslal Boh - ešte väčšmi...

na deň Julkových osemdesiatich druhých narodením,
na Jeho počesť!!!

Spojení v Sile

Pri čítaní Silanovho Domu opustenosti...
Láska je „úbohá na tejto zemi“ (s.238)
...Láska je u Boha i na tejto zemi...!

Ja nechcem veľa...
Ja nechcem málo.
Ja chcem Všetko!
Medzi tým je nič...

Pýtaš sa:
Čoho veľa?
Čoho málo?

To je to nič...
Prečo len na to myslíš...?

(Pokračovanie
z predchádzajúceho čísla)

KONEČNÉ RIEŠENIE ARMÉNSKEJ OTÁZKY

Takmer všetko, čo dnes vedía aspoň starší katolíci o genocíde Arménov, sa dochovalo vďaka rakúskemu židovi, ktorý sa stal (život niekedy píše až neuveriteľné príbehy) jedným z najvýznamnejších katolíckych románopiscov 20. storočia. Franz Werfel sa považuje právom za literárneho génia, jeho knihy sú veľkou literatúrou a sú hodné Nobelovej ceny, keby neboli v plnom kontraste s fatálnym duchom doby. Bol priateľom Franza Kafku a oženil sa s Almu Mahlerovou, „femme fatale“ svojej doby, vdovou po Gustavovi Mahlerovi a exmanželkou Waltera Gropia, zároveň milenkou rôznych intelektuálov, ktorá spisovateľom mladším o jedenásť rokov cynicky opovrhovala a vášnivo ho milovala, a stala sa jeho múzou i prekliatím. Orientálna cesta spolu s ňou do Damasku roku 1929 a stretnutie s arménskymi sirotami v továrni na koberce inšpirovali Werfela k jeho najväčšiemu románu - práci, ktorá by si zaslúžila stať sa povinným čítaním v každej škole. Počas cesty stretol pozostalých, ktorí sa zachránili v Libanone, obdivoval ich dediny, odlišujúce sa svojou čistotou a prekvitajúcou krásou od moslimských príbytkov a dozvedal sa ich dejiny. O štyri roky neskôr, v novembri 1933, vydal dvojzväzkový román Štyridsať dní Musa Dagh. Bol to varovný hlas pred nebezpečenstvom nacizmu, ktorý sa v Nemecku práve dostal k moci a chystal sa opakovať zločiny Mladoturkov. Akoby Werfel v tejto knihe predvídal osud svojho vlastného národa a chcel ešte v poslednom okamihu varovať pred hrozbou opakovania bolestnej kapitoly dejín. Len o tri mesiace nato bola kniha v Nemecku zakázaná. Kniha údajne ohrozovala „verejnú bezpečnosť a poriadok“ v národnosocialistickom štáte. Po anšluse rakúskej vlasti ušiel manželský pár do Francúzska, našiel útočisko v Lurdách, spolu s Heinrichom a Golom Mannom prekročili pešky Pyreneje a napokon emigrovali do USA. Tam autor splnil sľub a napísal veľký román o Lurdoch Pieseň o Bernadette, ktorý sfilmovali v Hollywoode. Franz Werfel zomrel roku 1945 v Hollywoode a jeho telesné ostatky ležia v rodinnej hrobke vo Viedni, kde mu Arméni postavili

pomník. „Boli sme národom, ale až Franz Werfel nám dal dušu,“ vzdal mu poctu arménsky kňaz. Príjmenšom Werfel napísal pieseň ich znovuzrodenia.

Ako už bolo povedané, román je skutočným príbehom založeným na svedectvách preživších. „Z dedín pri Suidije pri toku rieky Orontes ušlo do Džebel-Musah 4058 ľudí, z toho 3004 žien a detí. Na pobreží sa naložili na francúzski križník a boli prenesení do bezpečia v Alexandrii,“ oznamoval Johannes Lepsius. Keďže Aleppo bolo prvou medzistávkou na ceste deportovaných Arménov do púšte, v jeho vilayete sa neskôr začalo vyhánanie miestnych kresťanov. Keď napokon 13. júla 1915 zaznel povel na deportáciu, už dlhšie sa hovorilo o tom, že jej cieľom bude vyhladenie Arménov. A tak miestni Arméni ťahali so sebou do hôr svoje ovce, kozy, osly, živočie, flinty a pištole, dúfajúc, že od-

MICHAEL HESEMANN

Arménska genocída

Nezverejnené dokumenty tajného archívu vo Vatikáne
o najväčšom zločine Prvej svetovej vojny

diely vojsk Dohody v Gallipoli zvíťazia a rozhodnú vojnu v neprospech Turecka. Vyše 4000 z nich si pod vedením bývalého dôstojníka Mosesa Der Kalousdiana zvolilo za svoje útočisko 1355 metrov vysokú horu Džebel Musa („Mojžišova hora“, po turecky „Musa Dagh“). Nachádza sa medzi Antakyou, starovekou Antiochiou a morom, a jej dejiny presahujú počiatok kresťanstva. Antiochia na brehoch rieky Orontes bola východiskovým bodom pôsobenia prvých kresťanských misií medzi pohanmi. Tu kázal svätý Pavol, tu boli nasledovatelia Krista nazvaní prvýkrát „kresťanmi“, tu založil svätý Peter biskupský stolec, ktorý patrilo k trom najstarším patriarchátom raného kresťanstva (vedľa Ríma a Alexandrie), bolo to centrum Cirkvi „celej Ázie“. Úpätím Mojžišovej hory viedla rímska cesta, po ktorej Pavol roku 46 putoval do Seleukie, aby sprevádzaný Barnabá-



Arméni trpiaci hladom počas genocídy
Na fotografii hore: Škola arménskych detí
zachránených pred genocídou v sýrskom Aleppe.

Na fotografii vľavo: Arméni v utečeneckom tábore
v Aleppe v Sýrii okolo roku 1920

šom a Markom priniesol evanjelium do Anatólie a na Cyprus. Možno to bola Božia milosť, že práve túto biblickú krajinu a jej posvätný vrch obišlo to najhoršie.

Medzi utečencami bol i Dikran Andreasian, pastor arménskej protestantskej cirkvi v Zeitune, ktorý mohol v pravý čas ujsť do rodnej obce svojej manželky na úpätí Mojžišovej hory, keď sa opustená enkláva nachádzala v horách. Po „štyridsať dní“ - v skutočnosti ich bolo 53 - si viedol denník, ktorý bol hlavným prameňom Werfelovho románu.

Presne dva horúce dni mali utečenci na to, aby ohradili kopec. Boli stanovené obranné línie, vyhlbené zákopy, vztýčené barikády a ochranné pozície z nazvláčaných

skál a dreva. Obranný výbor pod vedením Kalousdiana - ktorý sa stal doslova „Mojžišom“ Mojžišovej hory, stanovil každého muža na dané miesto a určil mu plán služby. Každý priesmyk, každá cestička musela byť obránená.

Tak mohli Arméni s ľahkosťou odraziť prvý turecký útok, keď sa 21. júla priblížil predvoj v počte 200 mužov. Aj ostreľovanie poľnou húfnicou skončilo, keď arménsky ostreľovač smrteľne trafil kanoniera. Až o tri týždne neskôr 12. augusta napochodovali dva regimenty 41. divízie štvrtej armády pod velením Fahri Pašu, ktoré boli podporované oddielom horskej artilérie v celkovom počte 15 000 mužov, a obsadili priesmyky a úbočia. Najprv sa zdalo, že Arméni sú príďaleko na vrchole





Arménske siroty nájdené v púšti Der-Zor, 1919.

hory, aby odolali masívnemu útoku. Keď Turci prelomili ešte jeden dôležitý priesmyk a zhromaždili tri roty na náhornej plošine, zdalo sa, že osud Arménov je spečatený. Len jedna hmlami zahalená kotlina teraz rozdeľovala bivač Turkov od ich tábora.

Potom nastala nad horami noc a Turci sa rozhodli pre masívny útok nasledujúceho rána. Pod ochranou noci zdolali obrancovia Mojžišovej hory svojich prenasledovateľov a dali sa na útek. Pod dojmom, že čelia početnej arménskej prevahe, dal veliteľ povel na ústup. Teraz moslimovia obkľúčili okolité dediny, aby tábor vyhľadali. Arméni sa zúfalo pokúsili upozorniť vonkajší svet na svoj osud. Bežec mal informovať amerického konzula v Aleppe a trénovaní plavci mali doplávať k zahraničným lodiam, ale ani jeden z nich nedosiahol svoj cieľ. Keď sa už začal míňať pušný prach, munícia a chlieb a posledné ovce a kozy boli zabité, prišiel Dikran Andresian na spásnosnú myšlienku. Nechal vyhotoviť dve biele zástavy, na jednej bol namalovaný obrovský červený kríž a na druhej veľkým čiernym písmom stálo: „Kresťania v núdzi: Pomoc!“ a vtýčili ich na mieste viditeľnom od mora.

Neohrozeným obrancom však nepriala príroda. Niekoľko dní pršalo, v iné dni bol kopec zahalený do hustej hmly a výzvy Turkov na kapituláciu zneli stále naliehavšie. Ešte raz chceli Arméni v nedeľu 12. septembra sláviť svätú omšu a potom boli pripravení odovzdať svoj spoločný osud do Božích rúk. A práve vtedy započuli v diaľke trúbenie lode a vzápätí bez dychu dobehli ich špeh. Francúzska vojnová loď Guisen zbadala zástavy a ihneď odpovedala. Teraz sa pomaly pohla k bre-

hom pod úpätím hory. Nasledovala ju Jeanne d'Arc a ďalšie lode, ktoré stačili na to, aby nalodili na palubu všetkých 4058 Arménov a odviezli ich do prístavu Said v Egypte, kde zakotvili práve na sviatok Povýšenia Svätého Kríža 14. septembra. Noc predtým Turci uznali, že musia opustiť miesto, hoci sa cítili dostatočne silní na útok.

Žiaľ, odpor na vrchu Musa Dagh, ktorý mal slúžiť ako predobraz neskoršiemu povstaniu židov vo varšavskom gete, zostal jedinou iskrou nádeje v temnote armenocídy. Naproti tomu v Urfe, v posvätej Edesse, kam apoštol Juda Tadeáš a Tomáš zvestovali Evanjelium, Arméni stroskotali.

Aj Urfa bola medzizastávkou pri deportácii zo severu, z Harputu a Malatye. Tu bol menovaný v júni za mutasarrifa Haidar Bey, ktorý organizoval masakre v Mardine a Diyarbekire, aby podporovaný „mimoriadnou organizáciou“ Teskilatí Mahsusa vykonal svoje dielo skazy.

„V júni 1915 uvrhla turecká vláda do žalára nekatolíckych vysokých predstaviteľov arménskeho národa, aby ich napokon v sprievode vojska evakovali v siedmich či ôsmich karavánach a na ceste následne všetkých povraždili,“ oznámil, neskôr Vatikánu sýrsky katolícky patriarcha z Antiochie, Ignác Efrém II. Rahmani.

(...) Keď v polovici augusta dorazili do Urfy dvaja členovia Ittihat, Ahmed a Chalil Bey, boli už Arméni dvojnásobne alarmovaní, keďže jeden z nich bol príbuzným Envera Pašu. „Boli informácie o tom, že od Konštantínopulu cez celú Anatóliu sú všade vraždení arménski muži a chlapci a zhromažďované pozostalé ženy a deti.“ píše švaj-

čiarsky misionár a lekár J. Künzler, ktorý bol činný v misiách Johanness Lepsia. „Prvým činom oboch Mladoturkov v Urfe bolo odvláčenie početnej skupiny Arménov zadržanej

vo väzniciach.“ Tušiac, čo bude nasledovať, sa 28 000 Arménov mesta zbarikádovovalo vo svojich štvrtiach. O mesiac neskôr, 23. septembra 1915, bol vydaný rozkaz mesto

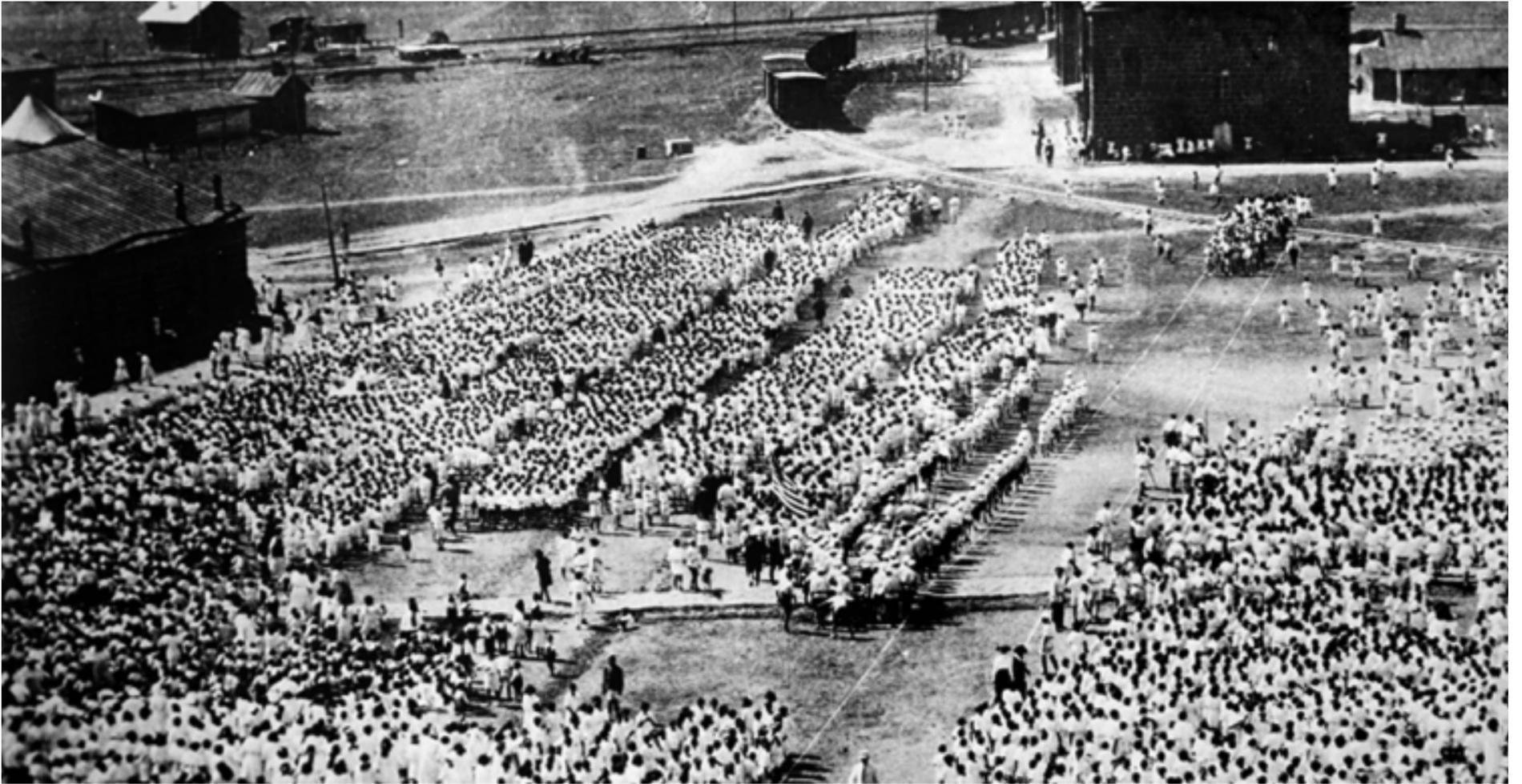
opustiť. Arméni sa zdráhali a opevňovali sa ďalej, vybudovali sieť podzemných tunelov na tajný transport potravín a munície. Dokonca od Turkov ukoristili aj guľomet. Avšak keď k nim o osem dní neskôr postúpilo takmer 7000 tureckých a kurdských vojakov na rozkaz Fahriho Pašu, ktorý obliehal Musa Dagh a artiléria pod vedením nemeckého generála Wolfa von Wolfskehla začala paľbu, nemali už Arméni nijakú šancu. Turci sa pomstili krvavým kúpeľom za vlastnú stratu (sedem dôstojníkov, 400 mužov). Večer 16. októbra boli pri mešite zastrelení všetci muži a o deň neskôr vyhnali z mesta 15 000 žien a detí. Väčšina z nich bola povraždená len niekoľko kilometrov pred bránami Urfy.

(...) Hneď po vyhnaní Arménov sa začalo v Urfe pľundrovanie ich majetku. Človek sa nedokáže ubrániť dojmu, že kresťania sa napokon „stali obeťou tureckej chamtivosti,“ píše neskôr spolupracovník misií Bruno Eckart. Okná, dvere a prirodzene ani kúsok nábytku, nič, ani najjednoduchšie domáce náradie nezostalo o deň neskôr v arménskych domoch. Turci a Kurdi ich prepadli ako hyeny a všetko, čo nebolo zaničované a priklinované v nasledujúcich hodinách odviekli.

Potom čo sa ľud oblažil omrvinkami, začala vláda s delením koláča. 26. septembra 1915 bol schválený špeciálny zákon, ktorý sa zaoberal „majetkom, dlhmi a pohľadávkami transportovaných (sic!) osôb“. Vzhľadom na situáciu deportovaných sa už sotva nájde väčší cynizmus. Každý nárok na opustený majetok musel byť podľa zákona počas lehoty dvoch mesiacov osobne nahlásený v hlavnom meste príslušného vládneho okresu. Ak tak postihnutý neučinil (čo bolo z pochopiteľných dôvodov sotvakeď



Arménske siroty žobrujú o jedlo počas genocídy



Arménsky utečenecký tábor v Sýrii. Stovky Arménov odetých do bieleho sú zhromaždené na jednom mieste

možné), nemal „nijaký nárok na dedičstvo, ktoré bolo prostredníctvom tohto zákona zlikvidované.“ Zabažené bankové alebo cenné papiere či nehnuteľnosti prešli ďalej do správy „Ministerstva na dobročinné účely.“ (...) O rok neskôr bola „turkizácia“ zavŕšená. „Môj vilayet je očistený od kresťanských elementov,“ hlásil do Konštantínopolu guvernér Aleppa na začiatku roku 1917. „Zatiaľ čo ešte pred dvoma rokmi bolo viac než 80% kupcov a živnostníkov kresťanov, dnes je to už 95% moslimov a len 5% kresťanov.“ Tak armenocída poslúžila svojmu účelu, „eliminovať neprijemných hospodárskych konkurentov“ ako sa otvorene zveril Talaat rakúskemu veľvyslanecovi markgrófovi Pallavicinimu. Hlavnú mladotureckú ideológiu pomenoval Ziya Gökalp ako „hospodársky patriotizmus“ - pokus o finančné zaistenie tureckého moslimského mešťanstva. Nový nemecký veľvyslanec v Konštantínopole gróf Paul Wolff Metternich, ktorý nahradil Barona von Wangenheimu zosnulého roku 1915, to definoval jasnými slovami: „Turkizácia znamená vyhnanie alebo vyhubenie všetkého netureckého a násilnú konfiškáciu majetku cudzích osôb.“

„Proces turkizácie“ sa však nekončil masakrami a násilným vyhnaním Arménov z ich vlasti, miest a dedín. Na túto menšinu, najmä ženy a deti, ktoré skutočne prežili nekonečné pochody smrti, nečakala nová vlasť v ďalekom exile. Deportácia nemala v žiadnom prípade za účel presídlenie, ako sa vláda v Konštantínopole tvrdošijne snažila nahovoriť zahraničným diplomatom. Jej cieľ bol jediný: smrť. „Od Čierneho mora po Sýriu načisto zmizli kresťanské mená, kostoly sú zatvorené, školy prázdne, kňazi a učitelia zavraždení či odvlečení,“ píše Künzler vo svojej správe. „Okrem niekoľkých miest v Levante je celá Anatólia islamizovaná. Kresťanské mená z registrov zmizli a boli nahradené moslimskými.“ Kto si zachránil život na mieste masakrov, kto prežil často až niekoľko mesiacov trvajúce

pochody smrti naprieč nehostinnými krajinami, pod spaľujúcim horúcim slnkom počas dňa a za mrazivého chladu počas noci, olúpený a často nahý, bez chleba a často i bez vody - toho cesta utrpenia sa v Aleppe alebo v Ras al-Ain ešte neskončila. Naopak, práve sa začala. Ak boli hory a rokliny počas pochodov smrti krížovou cestou Arménov, sýrske púšte sa stali ich Golgotou.

Pred očami zahraničných diplomatov a misionárov sa dialo čosi neuveriteľné. Každý deň prichádzali nové vlaky s najmenej stovkou deportovaných, zúbožených a polomŕtvých. Okolo mesta sa navŕšili haldy rozkladajúcich sa mŕtvol, ktoré nik nezamýšľal pochovať - Arméni boli na to príliš slabí a Moslimovia ľahostajní. Medzi nimi boli i takí, čo chceli byť v blízkosti svojich priateľov či príbuzných stojacich tvárou v tvár k smrti. V účelovo odcudzených karavanaseraí živorili tisíce podvyživených alebo nakazených, mnohí trpeli týfom či úplavicou a už ich nebolo možné zachrániť. Len kto mal šťastie, prežil toto utrpenie a našiel pomocnú ruku, aby sa po zotavení v úkryte presunul do Libanonu či prebojoval do Jeruzalema. „Mnohé zástupy krivali stonajúc od bolesti,“ oznamoval očitý svedok nemeckému konzulovi, „až kým nestretli človeka. Títo nešťastníci pred ním padli na kolena a prosili o pomoc či záchranu alebo prosili o prijatie svojich detí. Na týchto pochodoch pri 56°C a nedostatku vody padali mnohí od vyčerpania - kto by sa omeškal, určite by zomrel.“ Iná správa v aktách nemeckých zahraničných úradov uvádza príklad o percentách preživších. Z Mudurgy, dediny pri Erzurume, bolo vyhostených asi 2300 ľudí. Počas celej dlhšej cesty dostali od vlády celkom štyrikrát kúsok chleba a po dva dni nijakú kvapku vody:

„Medzi vyhostenými sa nenachádza nikto, kto by nebol 7 až 10-krát olúpený. Žandári a s ich povolením i Kurdi znásilňovali ženy a dievčatá. Z týchto 2300 ľudí dorazili do Aleppa v celkom zúboženom

stave len štyri ženy, štyri dievčatá a traja chlapci.“ (...) Aleppo však bolo len medzizastávkou, cieľom deportácií bol väčšinou koncentračný tábor Deir el-Zor, o ktorom páter Hofer, citujúc kňaza D.Dunkla, uvádza: „Tento koncentračný tábor sa dá rozpoznať už z diaľky neznesiteľným zápachom rozkladajúcich sa tiel a odpadu. Státisíce ľudí... sem deportovali a naďalej ich strážia.“

„Kto sa na túto cestu vydal pešo alebo na zvierati, nevyhnutne na nej musel zahynúť,“ píše nemecký vicekonzul z Alexandrette, Hermann Hoffmann-Fölkersamb, 8. novembra 1915 nemeckému veľvyslanectvu v Konštantínopole pokračujúc: „V cieľi presídlenia... boli vyhnanci ponechaní napospas osudu... Na skutočné osídlenie chýbali úradníci a prostriedky. Nedalo sa vyhnúť tomu, aby všetci vysídlení nezahynuli... Vyhostenie Arménov sa teda veľmi nelíši od ich vyhladenia. Ich vlastný vodcovia odhadujú počet mŕtvych na základe jednotlivých správ prichádzajúcich oddielov do konca októbra najmenej na 600 000... Je známe vyjadrenie hlavného komisaára pre usídľovanie v Aleppe ... Ejuba Beya, ktorý odmietol prijatie sirôt: 'Oni ešte stále nerozumejú, o čo nám ide - chceme úplne vymazať z povrchu zemskeho arménske mená.'“ (...)

ZLYHANIE DIPLOMACIE

Už na konci leta 1915 si nik vo Vatikáne nerobil ilúzie o tom, že je svedkom najväčšieho prenasledovania kresťanov v novoveku. Tento dojem sa odrazil v memorande rakúskeho superiora kapucínov, pátra Norberta Hofera z Erzurumu, ktorý sa po vyhnaní kresťanov vrátil do svojej rodnej Viedne. Dnes sa nachádza v aktách vatikánskeho štátneho sekretariátu.

„Potrestanie arménskeho národa (za údajné povstania, pozn.aut.) je len zámenkou slobodomurárskej tureckej vlády, aby mala voľné ruky na zničenie všetkých kresťanských elementov v krajine. Spolu s Arménmi sú vystavení prenasledova-

niu aj všetci ostatní kresťania rôznych rítov vrátane katolíkov. Skutočnosť, že sýrsky katolícky biskup z Gedsirehu bol zavraždený spolu s klérom a všetkými veriacimi dokazuje, že invetivy tureckej vlády nie sú namierené len voči Arménom; berúc na vedomie, že aj veľa chaldejských spoločenských v krajine trpí následkom týchto udalostí. Doteraz boli zavraždení štyria biskupi katolíckych Arménov spolu s ich klérom a mnohými veriacimi. Okrem toho nemáme správy o osude dvoch ďalších biskupov.“

(...) Nie, pri armenocíde nešlo len o Arménov ako o národ alebo „rasu“, a práve to ju najväčšie odlišuje od nacistického holokaustu. Nacisti chceli zničiť židov, pretože boli židmi. Aj konvertiti boli poslaní do koncentračných táborov, spomeňme len katolícku rehoľníčku židovského pôvodu Editu Steinovú. Turci však zabíjali Arménov preto, že boli kresťanmi. Nielen kvôli tomu, že boli Arménmi. V druhej a tretej etape tureckého zločinu tisícročia boli masovo vyvraždení alebo deportovaní aj sýrski a grécki kresťania. „Píše sa a ohlasuje sa, že Turci vyvražďujú Arménov,“ oznamuje sýrsky katolícky patriarcha Ignác Efrém II. Rahmani Svätej stolici, „pravdou však je, že Turci popri Arménoch vyhladzujú aj ostatných kresťanov: sýrskych katolíkov, sýrskych monofyzitov, chaldejcov, nestoriánov atď.“ Nepasovali do panturkickej ideológie Mladoturkov, ktorú môžeme pokojne označiť za islamský protofašizmus.

(...) Ideológia Mladoturkov splňa všetky kritériá fašizmu, k samotnému fašizmu jej chýbala len charizmatická vedúca osobnosť, ktorú našiel národ o desaťročie neskôr v Kemalovi Atatürkovi, „hrdinovi z Gallipoli“. Bol tu však ešte ďalší rozdiel oproti národnému socializmu. Kým pre nacistickú národnú pospolitosť bola spoločným znakom „rasa“ a akýsi abstraktný, pseudovedecký pojem „krvi“, pre turecký islamofašizmus to bolo náboženstvo. To bolo vzhľadom na he-

terogénnosť tureckého obyvateľstva určite núdzovým riešením na fungovanie ideológie. Za „čistokrvných Turánov“ by sa dalo označiť v Turecku len niekoľko tisíc ľudí a okrem toho tu bola ťažkosť naočkovať Turkov „rasovým uvedomením“, keď sa práve definovali ako Osmania. Všetci sa však považovali za moslimov. Islam bol tým, čo ich držalo pohromade. A tak sa účelovo instrumentalizoval islam, hoci sám pre vedúce osobnosti mladotureckého hnutia znamenal len veľmi málo. Všetci do jedného boli slobodomurári, ani jeden z nich nebol prísne veriaci moslim. Práve islam im umožnil stmeliť Turkov a poslať ich do boja, keďže islam volá po vojne voči neveriacim. To mohlo byť použité proti Rusku ako úhlavnému nepriateľovi, proti dohodovým mocnostiam, ale tiež aj proti „vnútornému nepriateľovi“ ktorého potrebuje každý totalitárny režim na zavedenie represívnych opatrení. Táto rola pripadla v krajine kresťanom, ktorí už boli prijímaní ako „cudzí teleso v národnej pospolitosti“, pretože ich hodnoty a ich lojalita bola odlišná. Tak oddane sa stavali voči svojej vlasti a vrchnosti, že v prípade vojny dokázali bojovať proti svojim vlastným bratom vo viere. Okrem toho boli vždy nepriateľovi zámenkou, aby sa miešal do vnútorných záležitostí Turecka. Práve Mladoturci si pamätali, ako sa kresťania na Balkáne vzbúрили proti osmanskému panstvu, podporovaní kresťanskými mocnosťami Európy, následkom čoho stratila sultánova ríša svoje najhodnotnejšie provincie. Fašistický štát nemôže byť nikdy viacnárrodný, keďže jeho cieľom je homogénna, na roveň postavená národná pospolitosť. Slabiny „chorého muža na Bospore“ diagnostikovali Mladoturci, ktorých korene siahali do vojenskej medicínskej školy, pseudolekárskeho ako „napadnutie cudzími telesami“, ktoré - podobne ako neskôr nacisti židov - definovali ako „baktérie“, „mikróby tuberkulózy“ alebo dokonca „tumor“.

(Pokračovanie na 11. strane)

Konsekrácia nového kostola Panny Márie Matky Cirkvi na hore Živčáková

V nedeľu 4. októbra 2015 sa pri Turzovke, na hore Živčáková, konala konsekrácia nového kostola Panny Márie, Matky Cirkvi. Hlavným celebrantom slávnostnej posviacky bol Žilinský biskup Mons, Tomáš Gális, koncebrovali viacerí biskupi (Graubner, Orosch, Šášik, Lobkovic a ďalší) a desiatky kňazov a slávnosti sa zúčastnili tisíce pútnikov zo Slovenska, Moravy a zahraničia. Z politikov boli prítomní predseda NR SR Peter Pellegrini, podpredseda Ján Figel, predseda žilinského samosprávneho kraja Juraj Blanár a ďalší predstavitelia verejného života a samosprávy.

Slávnosť sa konala bez veľkého záujmu médií, ako svetských tak i cirkevných, priamy prenos zo slávnosti sprostredkovala divákovi česká televízna stanica NOE, televízia Lux priniesla záznam z posviacky až vo večerných hodinách. Vo verejnoprávnych médiách som správu o tejto udalosti, ktorej sa zúčastnili zástupy pútnikov nezachytil. Tlačová kancelária KBS priniesla o konaní posviacky vopred krátku informáciu a v pondelok 5. októbra niekoľko fotografií. Prítomní pútnici zaplnili nielen novopostavený kostol ale aj široké priestranstvo okolo neho.

Súhlas na stavbu nového kostola dal nový Žilinský biskup, krátko po zriadení diecézy v roku 2008 a odvtedy sa konali zbierky pútnikov, ktorí jednotlivito i v skupinách celoročne každodenne na toto miesto putujú. Stavbu úspešne koordinoval farár farnosti Korňa, pod ktorú pútnický areál patrí vdp. Dekan Ivan Mahřík. Stavbu sa mu za pomoci mnohých firiem i jednotlivcov podarilo úspešne zrealizovať do tohto času posviacky, až na niekoľko menších detailov, ktoré budú dokončené neskôr, ako sa počas slávnostnej sv. omše vyjadril, stavba so zariadením stála cez 3 milióny Eur a zadĺženosť je momentálne okolo 15%. výdavkov. Všetky finančné prostriedky boli získané z darov pútnikov.

Toto miesto, už vyše päťdesiat rokov, od zjavení Panny Márie viziónoárovi Matúšovi Lašutovi, sa stalo



pre mnohých cieľom púti. Pútnici pešo na toto miesto v horách prichádzajú modliť sa a prosiť o mnohé potrebné milosti pre život. Už niekoľko rokov neďaleko od nového kostola v malej kaplnke sa slávia denne sv. omše a je tu príležitosť aj na sv. spoveď. Teraz s konsekráciou novo otvoreného kostola sa duchovná služba pre prichádzajú

júcich pútnikov zjednoduší a možno zintenzívni.

Táto stavba nového kostola je pre Slovensko veľkou udalosťou i prísľubom do budúcnosti. Na Slovensku majú kresťania toľko síl a viery, aby zrealizovali takúto megastavbu chrámu mimo obytného sídla, na pútnickom mieste, na hore, kde sa bude sláviť denne Kristova obeta a vyslu

hovať sviatosti a tisíce jednotlivcov, rodín i skupín sem budú prichádzať so svojimi bolesťami i radosťami, aby sa v pokore klaňali pravému Bohu a uctievali jeho sv. Matku Pannu Máriu a čerpali silu pre nie jednoduchý každodenný život na začiatku tretieho tisícročia.

Vďaka všetkým, ktorí čo i len symbolicky ako ja prispeli k vý-

stavbe tohto chrámu. Zvlášť vďaka tým, ktorí prispeli vyššou čiastkou a všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k jeho realizácii i tým, ktorí prišli na jeho posviacku a budú prichádzať aj v budúcnosti. Oni sú skutočnými hrdinami a bohatstvom národa i nádejou pre jeho budúcnosť.

LUDOVIT KOŠÍK

Saleziánsky kňaz a trpiteľ pre vieru, sa narodil 24. októbra 1919 v Šúrovciach. Vyrastal v kresťanskej rodine. Jeho rodičia Jozef a Katarína rod. Krajcová vychovali svoje deti vo viere. Mal piatich súrodencov, dve sestry Irena a Angela sa stali rehoľničkami v Kongregácii Božského Spasiteľa. Ďalší Mária, Jozef a Miroslav sa neskôr tešili zo svojho brata Vendelína kňaza, saleziána. 16. augusta 1939 zložil u saleziánov prvé sľuby a o tri roky doživotné sľuby. Na sviatok sv. Petra a Pavla 29. júna 1949 bol vysvätený za kňaza. V službe Bohu a mladým v Cirkvi, v saleziánskej spoločnosti prežil 69 rokov rehoľného života a 59 rokov kňazstva.

Ako saleziánsky asistent pôsobil v Bratislave na Trnávke - „Dornkapli“, venoval sa miništrantom, s ktorými chodil na výlety po okolí, a to uprostred vojny, ktorá Bratislavu poznačila najviac, keď tade prechádzal front, vtedy bolo treba za 24 hodín evakuovať saleziánsky ústav. V kronike ústavu na Trnávke je zachytené: „V noci prišiel k nám jeden náš veľký priateľ a sľuboval, že nám po vojne dá spraviť spovednicu, ak

Vendelín Sabo SDB

mu nejakým spôsobom obstaráme zo Stupavy od istého známeho nákladného auta. Keď to nebolo ináč možné, podujal sa klerik Sabo, že tam s listom pôjde ráno na bicykli. A aj išiel a veci vybavil, hoci celá cesta bola zatarasená kolónami. Prechádzala tade ruská línia, bolo si treba dávať pozor. Keď rusi odišli bolo treba povedať: Deo grátias“. Lenže akú spúšť zanechali!“ A 11. apríla 1945 je v kronike zápis: „Klerik Sabo s dvoma chlapcami išli zakať dvoch padlých, ktorí boli len nedostatočne prikrýti zemou, takže im nohy trčali von“. Skutky milosrdenstva konal počas celého svojho rehoľného a kňazského života.

Po vysviacke už novokňazi nemali kam ísť, pretože štátna moc už zatvárala niektoré ústavy a začínali sa realizovať prvé zásahy proti Cirkvi i rehoľníkom. Don Sabo zostal doma a chodil po okolitých dedinách a zoznamoval sa tam s chlapcami, ktorým hovoril o donovi Boscovi. Tí potom prichádzali k nim

domov a jeho mama sa o nich starala ako mama dona Bosca Margita. Tiež podnikol s chlapcami púť do Šaštína. Ako novokňaz udeľoval po nedeľných sv. omšiach novo kňazské požehnanie. Ako ďalší mladí saleziáni, ani on, nepodpísali dohodu o Katolíckej akcii a vyhlásil, že ani v budúcnosti nepodpíše nič, čo vymyslia komunistický súdruhovia. V septembri 1949 začal pôsobiť v Trnave na Kopánke, kde horlivo vyučoval náboženstvo, spovedal a pracoval medzi mladými v oratóriu. Organizoval pre nich futbalové turnaje a zapájal ich do misijnej podpory.

Na vlastnom tele pocítil tvrdosť komunistického režimu. Bol vypočúvaný. Po „barbarskej noci“ sa dostal do Podolíncu. Neskôr ho poslali do PTP. Po prepustení sa v roku 1953 stal kaplánom vo Vrbovom. Od roku 1962 ako kaplán v Skalici, kde som ho mal možnosť poznať ako začínajúci miništrant a potom sme boli v kontakte, iste i preto, že pôsobil v blízkom Holíči a do Skalice prichádzal často vypomá

hať v pastoračnej činnosti, až do jeho smrti. Osobitne si pamätám na litánie v sobotu a v nedeľu večer, v milosrdnom kostole, keď sa najprv pomodlil sediac v prvej lavici s veriacimi, ruženec a potom odbavoval litánie so sviatostným požehnaním. Už tu mal problémy so sluchom, pri spovediach používal naslúchací prístroj. Ako kaplán v Skalici pokrtil môjho brata. V roku 1967 prešiel do Malaciek. V roku 1969 prišiel do Holíča, najprv ako kaplán, potom ako duchovný správca u rehoľných sestier sv. Križa v domove dôchodcov a po ich odchode z Holíča, až do konca svojho života, ako duchovný v Domove sociálnych služieb. V Holíči strávil 39 rokov svojho života a kňazskej služby. „Pán kaplán,“ ako sme ho všetci volali, vyučoval náboženstvo a vysluhoval sviatosti, zaviedol jasličkové pobožnosti, stále niečo podnikal a vymýšľal pre mladých. Aj keď mu prestal sluch dobre slúžiť, bol veľmi pozorný a vždy sa snažil vnímať druhých a bol k nim pozorný. Bol vtrvalý v modlitbe, vedel čo ho čaká na

druhom brehu. Síce mal aj svoje slabosti, niektorí sa o ňom vyjadrili, že si zachoval po celý svoj život od krstu milosť posväcujúcu. Hovoril, že keď prišiel na Záhorie nič nerozumel. Jeho prítomnosť a kňazské pôsobenie bol požehnaním pre farnosť. Riadil sa podľa hesla Da Mihi Animas - daj mi duše... Bol príkladným obetavým kňazom, vždy ochotným plniť božiu vôľu, prejavoval úctu a poslušnosť rehoľným predstaveným, bol ochotný slúžiť všetkým a obetovať sa pre všetkých, pre deti, mládež, rodiny, starých, chorých, zomierajúcich.

V nedeľu 9. novembra si vypýtal sviatosť pomazania chorých. Nad posteľou bol rámček s udeľením úplných odpustkov v hodine smrti Pápežom Pavlom VI. Mal veľkú úctu k Sedembolestnej Panne Márii, často rád chodieval na púte a keď mu sily ubúdali bol rád ak ho bratia zobrali na duchovnú obnovu do Šaštína. Až do konca slúžil svojim ovečkám, aj v posledných hodinách im rozdával Božie požehnanie. Zomrel v Holíči 12. novembra 2008. Pochovaný je v saleziánskej hrobke v Šaštíne.

LUDOVIT KOŠÍK

Po dvoch rokoch, ako sme už na to zvyknutí, Bratislava opäť hostí ilustrátorov detských kníh z celého sveta (4. 9. - 25. 10. 2015, Dom umenia, Nám. SNP 12). Tentoraz na výstave, známej od svojej premiéry v roku 1967 ako Bienále ilustrácií Bratislava (BIB), prezentuje 355 ilustrátorov z rekordného počtu 50 krajín (15 krajín predstavuje len 1 ilustrátor!), 2 426 ilustrácií a 441 kníh. 25. ročník BIB (2015) je sám osebe jubilejný, avšak organizátor BIB-u sa rozhodol dať podujatiu „nový historický rozmer“ a osláviť 50. výročie založenia BIB. To nás logicky odkazuje k roku 1965 a nie k roku 1967, na ktorý sme boli doposiaľ zvyknutí, lebo vtedy „BIB štartoval...“ (J. Lepmann, zakladateľka Medzinárodnej únie pre detskú knihu - IBBY a časopisu Bookbird, Príbeh BIB I, s. 20).

OSLAVA 50. VÝROČIA BIB DVA ROKY DOPREU!

Prečo je rok 1965 pre organizátora BIB (nie pre BIB!) taký dôležitý, nám, okrem iného, osvetlia dve publikácie, ktoré k jubileu založenia BIB vydala Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava, spolu s MK SR hlavný organizátor BIB: Príbeh BIB I - Polstoročie BIB v spomienkach (idea a koncepcia Z. Jarošová, D. Roll, editor P. Čačko, 229 s.) a Príbeh BIB II - Polstoročie BIB vo faktoch a obrazoch (editor H. Ondrejčíková, 139 s.).

V Príbehu BIB I (s. 24) sa dočítame: „V roku 1965 bolo založené podujatie Bienále ilustrácií Bratislava - BIB a jeho prvý ročník sa konal v roku 1967“ (B. Hurlimann, členka Medzinárodnej poroty BIB v rokoch 1967-1977, bez udania zdroja, „písané v roku 1977“). K roku 1965 sa viaže celoštátna československá výstava s názvom Ilustrácia pre deti Bratislava, ktorú považujeme za nultý ročník a predchodcu BIB (V. Anoškinová, Príbeh BIB II, s. 8). Do obdobia pred prvým ročníkom BIB (1967) patria aj aktivity vedúce k vzniku BIB-u ako medzinárodného podujatia s pravidelnou dvojročnou periodicitou. Zakladateľom BIB-u (na verejnosti najznámejší je Dušan Roll) sa podarilo získať podporu UNESCO a pevné partnerstvo s jej pridruženou organizáciou IBBY (Medzinárodná únia pre detskú knihu).

Spojenie BIB 2015 s číslom „50“ a so slovom „polstoročie“ však „zamotalo hlavu“ verejnosti, médiám, účastníkom sympózia BIB, ale aj samému organizátorovi BIB a aj mne. Stačí uviesť len zopár faktov.

Zuzana Jarošová, generálna komisárka BIB, píše: „Za polstoročie BIB zanechal hlbokú stopu vo svetovej ilustračnej tvorbe...“ (Príbeh BIB I, s. 7). „Medzinárodná prehliadka ilustrácií existuje v Bratislave už päťdesiat rokov.“ (Denník N, 4.9.2015). Na sympóziu BIB 2015 som predniesol príspevok Nielsen vidieť, ale aj vedieť. Reflexie k 50. výročiu BIB. Ondrej Sliacky, šéfredaktor Revue Bibiana venuje jubilejnému BIB 2015 celé číslo 3/2015. Na obálke sa vyníma „50 rokov BIB-u“! Viacerí účastníci sympózia BIB 2015, ale aj viacerí spomínaní v Príbehu I uvádzajú výrazy ako „50 rokov BIB“, „50. výročie BIB“, „polstoročie (BIB)“, ktoré nás odkazujú v tom, čo vyjadril pregnantne Dán Steffen Larsen vo svojom príspevku na sympóziu BIB 2015 ako „Duch '67“.

Historicky má význam BIB spojiť s rokom 1967, pretože medzinárodné podujatie ilustračnej tvorby začalo „fyzicky“ naozaj až vtedy vplývať na aktuálnu situáciu vo svetovej ilustrácii, a nie s rokom 1965, kedy sa podujatie len formovalo. „Nultý ročník BIB“ (1965), teda len našu ilustráciu, videlo vyše 20 zahraničných odborníkov zaoberajúcich sa detskou knihou, „aby sme dokázali zahraničným účastníkom stretnutia, že máme možnosti zorganizovať takúto akciu (BIB)“, uvádza v Príbehu BIB I (s. 11) Dušan Roll. Kvalita našej (českej a slovenskej ilustrácie) zahraničných odborníkov presvedčila o tom, že máme právo BIB poriadat'. Naša ilustrácia však začala celosvetovo pôsobiť až cez BIB 1967, účasťou 32 českých a 15 sloven-

ských ilustrátorov (F. Holešovský, České a slovenské ilustrace v zrcadle BIB, bez udania zdroja, „písané v roku 1979, skrátené“, Príbeh BIB I, s. 56).

Či sa na to dívam tak, alebo onak, vychádza mi z toho dosť nepochopiteľný čin organizátora BIB - osláviť 50. výročie BIB dva roky dopredu!

ČO PRINÁŠA AKTUÁLNA VÝSTAVA BIB 2015?

Prekvapujúcu účasť ilustrátorov z Veľkej Británie (12 autorov) po 14-ročnej absencii na bienále, aj to že svoj opätovný návrat ohlásili už v máji cez internet, čo je dosť nezvyklé. Pod webovu prezentáciu sa podpísal Piet Grobler, ktorého ilustrátorská kariéra začína na workshope BIB a pokračuje ziskom

ANDREJ ŠVEC

Ilustračné hody

Nad „jubilejným“ BIB 2015

dvoch ocenení (Plaketa BIB 2003, Zlaté jablko BIB 2009, obe za Južnú Afriku). Predstavte si, že v blízkom časovom horizonte budete vidieť v obrazovej skratke celý BIB pred BIB-om na internete a môžu sa začať sprádzať stratégie. O čom to hovorím? O cenách! Tie sa stávajú najcennejšou devízou BIB-u. Ostatná tvorba sa aj tak nezohodnotí. Po zhladnutí precízne zostaveného a umelecky vyrovnaného, pritom autorsky rôznorodého súboru britských knižných umelcov na internete som nepochyboval, že sa razom zmení „aktuálna situácia v ilustrácii“, ktorú každé dva roky BIB vytvorí. A že ocenenie ich neminie. Aj sa tak stalo.

NIE „ZDOVOJENIU“ OCENENÍ BIB

Strategický ťah zostavovateľovi (?) britskej kolekcie, ilustrátorovi Pietovi Groblerovi dokonale vyšiel! Briti získali poctu najvyššiu, Grand Prix BIB pre Lauru Carlin (1980) a ešte aj Plaketu BIB pre Leviho Pinfolda (1985). Pomaly to na BIB-e „začína byť zvykom“, ale ďalšie zdvojenie cien v podobe Zlatých jablčiek uštedrila medzinárodná porota Španielom - Elena Odriozola (1967) a Javier Zabala (1962).

Ani v najmenšom nespochybujem výtvarnú úroveň odmenených ilustrácií ani ich schopnosť moderným ilustračným jazykom komunikovať s dieťaťom. Ale čo je dosť, to je veľa! Pri tak obrovskom množstve autorov a podnetov, ktoré cez svoju tvorbu na BIB-e tlmočia, by si porota mala osvojiť stratégiu rovnomernejšieho geografického udeľovania cien, najmä keď ich je len jedenásť! BIB nie je, alebo nebol a stal sa ilustračnou arénou, na ktorej sa hľadajú „absolútne“ umelecké/výtvarné hodnoty ilustrácie. BIB je aj o výmene kultúrnych hodnôt a vyzráva otázka, kedy začne medzinárodná porota pravidelne oceňovať aj ilustrátorov krajín tretieho sveta?

Trochu som to prehnal, veď Palestína a Libanon dostali Čestné uznanie pre vydavateľstvo! Na druhej strane, aj my, veľmoc ilustrácie! (Artforum za knihu M. Kompaniková: Hlbomomorské rozprávky). Možno sa poučíme, veď kniha Palcuľienka (Buvik, 2001) ilustrovaná J. Kiselovou-Sitekovou (Zlaté jablko BIB 2001) a kniha Slovenské rozprávky (Ikar, 2012) ilustrované D. Kállayom, to teda nebola pýcha vydavateľov ani našej polygrafie!?

HODY PRE VEEMOCI ILUSTRÁCIE

Aj rozdelenie ďalších prestížnych cien BIB len potvrdilo stávajúci trend na BIB-e ostatných rokov, že veľmoci ilustrácie si oceneniami len potvrdia, že majú dobrých ilustrátorov. Samozrejme, že ak ocenenie potvrdí niektorý zo súčasných trendov vo svetovej ilustrácii, tak svoj názor beriem spať. Výnimočnosť skvelých gvašových figurálnych ví-

zií Švajčiara Ronalda Curchoda (1954) - Zlaté jablko BIB sa znásobi, keď chyťte do rúk knihu (29x24 cm) pre ktorú boli vytvorené (Noc, keď spím, 2013). Sled obrazov vytvára príbeh bez slov!

Skvelá je aj kniha (27x20 cm) Čičanky Bingchun Huang (1989), ktorá sa priam kúpe v grafickom vizuále. Na výstave originálov ilustrácií vidíte, že sú to lepty, v katalógu sa táto technika skrýva za kombinovanú techniku?! (Polovica exponátov na BIB-e sa „skrýva“ za túto techniku.) Oceniť čierno-bielu ilustráciu, navyše grafiku, ak je umelecky kvalitná, sa neraz porota odhodlala kvôli vyváženiu prevahy farebnosti u iných vystavujúcich umelcov.

Hľadajte ešte obdobné príklady na výstave BIB 2015 a narazíte aj na... naše

lebo sa zvyšuje ich šanca byť ohodnotení. Lepšie sa zhodnotí produkcia“. A dodávam, že na BIB-e (naposledy na BIB 1989) sa udeľovali Čestné uznanie aj pre ilustrátorov. (Pripomeňme nášho F. Blaška, 1985.)

Grand Prix, 5 Zlatých jablčiek, 10 Plakiet, 10 Čestných uznaní, Cena kritiky, Cena za experiment, ohodnotiť najlepšiu národnú kolekciu! To by sa potom inak zhodnotila prezentovaná produkcia na BIB-e. Doterajších prestížnych 11 cien BIB, dáva oceneným ilustrátorom a ilustráciám punc výnimočnosti, ikony, výlučnosti, umeleckej schémy. To nejde, pokiaľ ide o detskú knižnú tvorbu! Treba sa úprimne sporiť s nasledujúcimi myšlienkami!

„Ceny bienále: 5 Plakiet, 5 Zlatých

BIB II, s. 9). Na BIB 2015 sa samostatnou výstavou prezentuje Daniela Olejníková (Plaketa BIB 2013), hoci sa dvoma knihami zúčastňuje na súťažnej výstave. Prečo je zvýhodnená pred ostatnými slovenskými ilustrátormi? To už v „starej, dobrej tradícii“ nebudeme pokračovať? Tentoraz tam právom mohol byť prezentovaný Svetozár Mydlo, ktorý zomrel v roku 2014.

Hodiny pred oficiálnou tlačovkou BIB 2015 sa dali údaje o ocenených ilustrátoroch nájsť na internete?! Upierajú sa práva niektorých ilustrátorov v tom zmysle, že sa nevystavia všetky diela, ktoré v zmysle Štatútu BIB do Bratislavy zaslali. Prečo údaje o týchto číslach, naopak, katalóg obsahuje? V katalógu BIB je len jedna reprodukcia diela, aj keď ilustrátor v zmysle Štatútu BIB prezentuje na výstave dve knihy. Stále sa neuvádzajú rozmery reprodukovaných diel!

Ostatné výčitky adresované bratislavskému organizátorovi BIB už viackrát odzneli v printových médiách (slabá úroveň katalógu, nepoznáme zámery zostavovateľov národných kolekcii, aktuálnu situáciu v ilustrácii v tej-ktorej krajine, chyba prepojenie medzi textom a obrazom - anotáciou, knihy sú zamknuté vo vitrinách). Doposiaľ však organizátor BIB na nič nereagoval!?

MYSTIFIKÁCIA BIB-U

Zato vložil nemalé úsilie do presadenia osláv „čudného“ jubilea BIB 2015 (50. výročie založenia BIB) namiesto osláv skutočného jubilea 50 rokov BIB-u, alebo 50. výročia BIB

v roku 1970. V Príbehu BIB I sú na spomínanie prizvaní ľudia, ktorí by tam vôbec nemuseli byť (napr. T. Vráblová, predsedníčka slovenskej sekcie IBBY), ale zato tí, ktorí BIB pripravovali, oslovení neboli (A. Urbíliková-Horváthová, O. Gráfová, O. Koníková, L. Droppová, B. Brathová). V publikácii postrádame niekoľkonásobného člena medzinárodnej poroty BIB, M. Veselého, ktorý odborní i laickú verejnosť „obdaril“ nespočetnými rozbormi, recenziami/kritikami BIB, o aké dnes naša tlač už vôbec nestojí.

PRIBÚDAJÚ HISTORICKÉ MYSTIFIKÁCIE BIB-U

Jedna z všetkých. Nič, len mystifikáciou je napríklad spájanie BIB-u v období „normalizácie“ (70. a 80. roky) s poverytným „otváraním okien“ do Európy i sveta (Príhovor M. Maďariča, ministra kultúry SR, Katalóg BIB 2015, s. 4). Iný pohľad - pre J. Németh „úžasný je fakt, že bienále v Bratislave vôbec tých päťdesiat rokov prežilo. Možno je to preto, že ide o detskú knihu, a kto by už mal čosi proti obrázkom pre deti“ (Denník N, 14.9.2015).

PRÍBEH BIB A...

Sme povďační za publikáciu Príbeh BIB I a Príbeh BIB II. Skutočné 50. výročie BIB (1967-2017) by však malo inšpirovať k vzniku Príbehu BIB III. K celkovej rekapitulácii a odbornému zhodnoteniu snáh, úspechov i neúspechov BIB.

Veľa by sme sa o BIB-e dozvedeli, keby sa podujatie zhodnotilo formou diplomovej práce. Na Internete sú k dispozícii diplomové práce Inšitní umění v Československu (UK v Prahe, 2014) a Prezentace současného grafického designu na brněnských bienále (Masarykova univerzita v Brně) s veľmi dobrými výsledkami. Pripomeňme si, že prvá práca nás odkazuje aj na slávne podujatia Triennale inšitného umenia v Bratislave (1966, 1969, 1972), ktoré boli z politických dôvodov zrušené, ale BIB pokračoval...

Ako je to so zmluvnými záväzkami BIB-u s IBBY? Nebolo by dobré a vhodné o tom verejnosť informovať? Stráži BIB nejaké „tajomstvá“, o ktorých by sme mali vedieť?

BIB predstavuje veľa odpovedí na nepoložené otázky (monológ BIB-u, katalógy BIB), ale žiadne odpovede na položené otázky (BIB v diskusii, médiách).

jablčiek a cena najvyššia - Grand Prix - sú vo svete obrázkovej detskej knihy značkou najvyššej umeleckej kvality, originality, jedinečného výtvarného názoru a objavosti. Ceny BIB sa pre každého výtvarníka stávajú prestížnou vstupenkou na medzinárodné hviezdne ilustrátorské nebo. Otvárajú ilustrátorom dvere do najvýznamnejších medzinárodných vydavateľstiev“ (Z. Jarošová, Katalóg BIB 2013, s. 8).

„Výstavy BIB sa stali konfrontáciou nových výrazov v ilustrácii. Ich význam nemožno posudzovať podľa udeľovaných cien a uznaní, pretože organizačná štruktúra bienále je priveľmi zložitá, aby sa dalo jednoducho povedať, že ceny BIB jednoznačne svedčia o tej alebo inej umeleckej hodnote“ (F. Holešovský, 30 r. slov. social. literatúry pre deti a mládež, Zb. referátov z prac. konferencie, Mladé letá 1977, s. 136).

CHÝBA PRIESTOR PRE REFLEXIU O BIB-E

Zdá sa, že celé to obrovské úsilie vložené do prípravy jedného ročníka BIB sa „stratí do neznáma“, ak výsledkom sú len udeľené ceny a ostatná produkcia sa nezohodnotí! „BIB ide po takej veľkej paráde veľmi rýchlo „do stratenia“, bez priestoru na reflexiu, debatu... je to škoda, lebo v diskusii sa rodia podnety pre jeho ďalší posun, aktualizáciu, a tá tu jednoducho chýba, BIB stagnuje a doba ide ďalej. Hrozí, že zostane (ak sa tak už nestalo), naftalínovým múzeum...“ (zo súkromného rozhovoru).

Potrebuje súčasný organizátor BIB-u reflexiu? Nepotrebuje, keď jej nie je sám schopný. S BIB-om samotným komunikovať vôbec je obtiažne. Najlogickjšie je spojiť s BIB-om tých, ktorí mu „velia“. A to je Zuzana Jarošová, generálna komisárka BIB a Dušan Roll, čestný predseda Medzinárodného komitétu BIB (dokedy?) Dušan Roll. Zaujímavé je, že BIB-u nechýbala (dokonca kritická!) sebareflexia v časoch, keď bol BIB existencie ohrozený (1995). Ale to je kapitola/rozprávanie na inokedy.

BIB STRÁCA SVOJU „NEVINNOSŤ“

Niečo z toho, čo chcem povedať, som už naznačil. Jednou z najviac proklamovaných „devíz BIB-u“ v ostatných rokoch je jeho nekomerčnosť, v ostatnom období sa začína citovať Dán Steffen Larsen, ktorý hovorí, o „nevinosti BIB-u“. BIB „ako značka najvyššej kvality“ v ilustračnom svete sa začína využívať na boj o ceny, pretože „ocenenie na BIB sa nemá ilustrátorom postarať o popularitu a ďalšie knižné zákazky“ (I. Drzewiecka, rkp. príspevku na sympóziu BIB 2015).

Od roku 1997 na BIB-e, „prezentujeme tvorbu nežijúceho slovenského autora, ktorý významnou mierou prispel k rozvoju ilustračného umenia na Slovensku“ (V. Anoškinová, Príbeh

PLAKETY BIB

V DOBRÝCH RUKÁCH, ALE...

Aj ostatní ilustrátori odmenení Plaketami BIB (okrem už spomínaného Pinfolda z VB) sa prezentujú skvelými ilustračnými stratégiami na mozaiké národných „ilustračných“ škôl. Do plachiet juhokórejskej ilustrácie ešte silnejšie zavial vietor z BIB-u, ktorý je k tejto krajine, preberajúcej niekdajšiu iniciatívu Japoncov, veľmi štedrý - Myung-ae Lee (1976). Aj k Rusom je BIB štedrý, stačí len, aby trochu „vystrčili rožky“ výtvarnej invencie, tentoraz z bohatého a nevyčerpatelného mora digitálnej grafiky - Natalia Salienko (1961). Lekciu (poučme sa!) z efektivity tentoraz svetu udelilo Nemecko. Na BIB 2015 vyslali jednu ilustrátorku s „omračujúcou“ zelenou obrazovou poetikou, opierajúcou sa sieťotlač. „Digitál maj sa v ilustrácii na pozore!“ hovorí mojimi ústami Renate Wacker (1977). (Zaujímcom o ilustráciu detských kníh odkazujeme na článok J. Opoldusovej Zlaté jablčeka sa odkotúľali do sveta, Pravda, 5.9.2015, aj na webe, ktorý prináša zdôvodnenia medzinárodnej poroty BIB 2015 k udeľeným oceneniam.)

CIEN BIB

BY MALO BYŤ VIAC!

Potom by mohli byť ocenení aj iní/ďalší umelci! Na sympóziu BIB 2015 som vystúpil s kacírskou myšlienkou. „Ako naložiť s tým ohromným materiálom, ktorý sa každé dva roky na BIB zide? Môže sa zhodnotiť len prostredníctvom 11 cien? Prečo sa nevrátiť ku 10 Plaketám? Motivovalo by to ilustrátorov,

(Pokračovanie z 8. strany)

Hlásali, že ak chce Turecko vy-zdraviť, musí tieto elementy násilne odstrániť, v nutnom prípade genocídou. Len tak môže byť národ v ríši zjednotený pod vládou svojich vodcov. (...)

Ešte 3. septembra 1915 arménsky katolícky arcibiskup chalcedónsky Peter Kojunian písal pápežovi: „So zlomeným srdcom podávam správu o strastiplnom náreku arménskej katolíckej hierarchie, ktorá bola v týchto desivých dňoch rukami Mladoturkov podporovaných Nemcami odsúdená na zánik. K hrôzom prebiehajúcej vojny, ktorá rozochvieva srdce Jeho svätosti, patrí v neposlednom rade masaker Arménov v Turecku, ktorý bol nariadený tureckou vládou a už z veľkej časti i vykonaný. (...) V júni dostali Mladoturci rozkaz uväzniť všetko arménske obyvateľstvo v provincii, nielen katolíkov. (...) Táto deportácia sa konala s krutosťou nemajúcou obdoby. Muži, ženy, sestry, dievčatá a chlapci boli podelení do skupín, ktoré vojaci bajonetmi nútili do násilných pochodov, počas ktorých mnohých z nich pobili a hodili do riek... Je to systematické vyhladzovanie arménskeho národa v Turecku.“

Poldruha mesiaca sa pápež Benedikt XV. spoliehal na diplomatickú zručnosť svojich delegátov, potom však vzal kormidlo do vlastných rúk. Ešte v auguste, ako ohlasoval Dolci, sa pápež obrátil na nemeckého cisára Wilhelma II. a rakúskeho cisára Františka Jozefa I. a prosil o podporu Arménov u ich tureckého spojenca. Potom sa hlava Katolíckej cirkvi sama ujala slova a odoslala vlastnoručne napísaný list sultánovi. „Svätý otec je zdesený správami o strašných masakroch Arménov, ktoré spáchali moslimovia. Naplnený sústrasťou s týmto nešťastím sa rozhodol Jeho majestátu sultánovi Mehmetovi V. napísať, že používa svoju úradnú moc, aby tomuto krutému krviprelievaniu zabránil,“ vyhlásil kardinál štátny sekretár Gasparri, keď odoslal nunciature vo Viedni originál listu. Prostredníctvom rakúskeho veľvyslanectva v Konštantínopole dorazil Autograf Msgr. Dolcimu, ktorý ho osobne prebral v paláci:

„Výsosť,

v zármutku nad krutosťami veľkej vojny, v ktorej sa spolu s veľkými národmi Európy nachádza ríša Jeho majestátu, nám trhá srdce správa o bolestnom úpení celého národa, ktorý postihlo neopísateľné utrpenie.

Arménsky národ už videl mnohých svojich synov, ako ich posielali na smrť, masovo uvrhli do žalárov či vyhnali do exilu, medzi nimi i mnoho klerikov a niekoľko biskupov.

A teraz sa dozvedáme, že obyvateľstvo celých dedín a miest bolo donútené opustiť svoje domovy a vo

Arménska genocída



Ukrižované Arményky

veľkej bolesti a nevyhoviteľnom utrpení bolo vysídlené do vzdialených zberných táborov, kde vedľa psychickej šikany muselo znášať aj hrozné strádanie, najťažšiu núdzu a takisto aj muky hladovania.

Veríme, Výsosť, že excesy tohto druhu sa udiali proti vôli vlády Vašej Výsosti. Napriek tomu sa s plnou dôverou obraciame na Vašu Výsosť a úprimne na ňu naliehame, aby preukázala Svoju ušľachtilú veľkorysú sústrasť a zastala sa národa, ktorého náboženstvo ho primálo verne a oddane slúžiť osobe Vašej Výsosti.

Ak by sa medzi Arménmi nachádzal vlastizradca alebo osoba zodpovedná za iné zločiny, má byť podľa platného práva odsúdená a potrestaná. Vaša Výsosť pri svojom veľkom zmysle pre spravodlivosť nemôže dovoliť, aby boli nevinní potrestaní rovnakou mierou ako vinní, a môže Svoju panovnícku milosť preukázať každému, kto pochybil.

Vaša Výsosť môže tiež vyrieknuť slovo mieru a odpustenia - mocne a účinne. Násilím a utlačovaním trpiaci národ bude oslavovať Vaše vznešené meno ako meno svojho ochrancu.

V tejto nádeji prosíme Vašu Výsosť, aby prijala naše najúprimnejšie želania blaha pre Vás a blaženosti a šťastia Vaším národom.

Vatikán, 10. septembra 1915
Benedikt XV. pápež“

Správa o pápežskej intervencii bola uverejnená v tlači, čo aj bolo jej zámerom. Kardinál štátny sekretár Gasparri sa okrem toho pokúšal mobilizovať rakúsku a nemeckú diplomaciu. V dvoch listoch z 15. septembra a 2. októbra oboznámil oboch nuncií, Scapinelliho vo Viedni a Frühwirtha v

Mníchove, so stratégiou, ktorú Svätá stolica hodlala použiť voči Osmanskej ríši: „Tisíce (Arménov, pozn.aut.) bolo odsúdených na smrť alebo barbarsky zavraždených, mnohí ďalší boli donútení opustiť svoje domovy a za nevyhoviteľného utrpenia boli poslaní do vzdialených púští a koncentračných táborov, v ktorých museli povedľa psychického strádania znášať aj najponurejšiu biedu a útrapy hladu,“ uvádzal. „Nikto, dokonca ani duchovní, ani biskupi, ba ani deti a ženy neboli ušetrení pred prenasledovaním, kvôli ktorému hrozí vyhladenie celého národa.“ Preto prosil nuncií, aby sa „s taktom, ale aj s veľkou energiou“ usilovali v jednotlivých vládach o „okamžité ukončenie tohto barbarského zaobchádzania.“ Ak by Rakúsko a Nemecko okamžite nič nepodnikli, mohli by byť spoluzodpovedné za tento masaker. Rakúsky nuncius vo svojej odpovedi nie celkom neoprávnené poukazyval na malý vplyv, ktorý mala jeho vláda na tureckú Vysokú portu. Naopak v Nemecku bolo zas problémom, že Svätá stolica nedržala oficiálne diplomatické styky s Pruskom a v Berlíne nemala nunciaturu. Všetko sa vybavovalo prostredníctvom nunciatury v Bavorskom kráľovstve, teda v Mníchove. Tak sa tamjší nuncius Msgr. Frühwirth obrátil najprv na bavorského poslanca strany Zentrum Matthiasa Erzbergera, ale aj na Misijný výbor Ústredného komitétu katolíkov Nemecka, ktorý sa zišiel 29. októbra 1915 v Berlíne. Ten sa ešte v daný deň rozhodol adresovať ríšskemu kancelárovi von Bethmann Hollwegovi žiadosť, aby „okamžite ukončil nadmerne kruté opatrenia voči Arménom,

ku ktorým sa v súčasnosti uchýľuje turecká vláda“ a aby zabránil „hroziacemu vyhladeniu celého arménskeho národa.“ 10. novembra sa ríšsky kancelár obrátil na cisárskeho splnomocnenca slobodného pána von Neuratha, aby „pri každej naskytnutej príležitosti so všetkým dôrazom svojho vplyvu naliehal na Portu urobiť opatrenia v prospech Arménov a obzvlášť zameral pozornosť na to, aby sa opatrenia Porty nevzťahovali len na ostatné časti kresťanského obyvateľstva.“ Žiaľ, neúspešne. Napriek tomu sa však obaja nuncií dočkali pápežovej pozornosti, keď ich 6. decembra povýšil na kardinálov.

Msgr. Dolci mal však v tieto dni celkom iné ťažkosti. Vysoká porta sa tvrdojšie zdráhala prideliť mu termín audiencie u sultána, na ktorej mu mal odovzdať list od pápeža. Napokon sa obrátil s prosbou o pomoc na nemeckého veľvyslanca (...). Tak bol Msgr. Dolci napokon až po takmer šiestich týždňoch 23. októbra 1915 predvolaný k sultánovi - a bol svedkom bezmocnosti hlavy štátu.

„Jeho výsosť ma pozdravila slovami: 'Teraz keď poznám najušľachtilejšie pocity Svätého otca, myslím, že Jeho svätosť musí byť krajne zarmútená touto svetovou vojnou.' 'Výsosť,' odpovedal som, 'ušľachtilé srdce Jeho svätosti je vskutku zdrvené bolesťou z tohto strašného boja, ktorý necháva tiecť potoky krvi a slz a je príčinou nekonečného utrpenia národov.' Prišiel som teraz hovoriť vo veci Arménov, ale zdržal som sa s ohľadom na skutočnosť, že sultán je z rôznych príčin panovníkom s čisto reprezentatívnou funkciou. 'Ako Vaša výsosť vie,' pokračoval som,

'Svätý otec sa neúnavne snaží zmierniť hrôzy tohto svetového konfliktu (...) a jeho vrúcna snaha sa obracia k opätovnému nastoleniu mieru medzi národmi.' (...) 'Bol som vždy za mier,' odpovedala Jeho výsosť, 'bol som donútený vstúpiť do tejto vojny, nie zo ťižiadostivosti po výbojoch, ale výhradne preto, aby som ochránil integritu svojej ríše pred nepriateľmi (myslené Rusmi, pozn.aut.)' 'Pre naše európske národy, Výsosť,' doložil som, 'je prebiehajúca vojna Božím trestom, ktorý On dopúšťa na národy a vlády, ktoré chcú za každú cenu vytlačiť Jeho sväté Meno zo spoločnosti.' Tieto slová na Jeho výsosť hlboko zapôsobili a tlmočník ich opakoval trikrát, až sa zdalo, akoby som objavil novú konsteláciu.“

Avšak odpoveď sultána z 19. novembra 1915, ktorú Msgr. Dolci v paláci prebral a ihneď preposlal do Ríma, bola o to viac sklamáajúca. Kolportovala len propagandistickú lož rozšírenú prostredníctvom Vysokkej porty, že deportácie sú len legitímnou odpoveďou vlády na arménsky komplot. Popritom bolo tureckému štátu a jeho úradníkom „nemožné urobiť rozdiel medzi pokojným a odbojným elementom...“

(...) Na konci roku 1915 musel aj Msgr. Dolci rezignovane skonštatovať, že „neopísateľné množstvo“ najmenej jedného milióna gregoriánskych Arménov, medzi nimi 48 biskupov a 4500 kňazov, bolo doposiaľ zavraždených. Okrem toho sa do dnešného dňa stali obeťami masakrov aj piati arménski katolícki biskupi, 140 kňazov, 42 rehoľníkov a asi 85 000 veriacich. Jedenásť diecéz (presnejšie Angora, Kaisery, Trebizon, Erzurum, Sivas, Malatya, Kharput, Diyarbakir, Mardin, Muš a Adana) bolo „plne evakuovaných“, 70 kostolov, ako aj mnoho škôl bolo skonfiškovaných. V dvoch Ďalších diecézach v Aleppe a Maraši deportácie pokračovali, iba diecézu Brusse zatiaľ ušetrili. Turci očividne porušili svoj prisľub ušetriť katolíckych Arménov.

(...) Pre Benedikta XV. už nebolo pochybností, že „sa schýľuje k takmer úplnému vyhladeniu nešťastného národa Arménov“ - tak sa doslova vyjadril v slávnostnom príhovore pred konzistóriom, teda pred zhromaždením kardinálov 6. decembra 1915. Jeho text bol publikovaný vo Vatikánskych novinách L'Osservatore Romano a po celom svete ho citovali ako otvorenú obžalobu od pápeža. Avšak ani to nič nezmenilo.

(...) Pokus Benedikta XV. zastaviť prostredníctvom diplomatickej intervencie genocídu Arménov žiaľostne zlyhal. Podarilo sa mu však aspoň upriamiť pozornosť kresťanov celého sveta na smutný osud ich bratov vo viere v Osmanskej ríši a na zločiny Mladotureckého hnutia.

(Koniec)

Preložila Katarína Džunková

Otec,
po ekologickom prejave, ktorý pápež František predniesol pred prezidentom Obamom, si ma ako protestant požiadal o odpoveď na tieto otázky:

- Čo si veriaci katolíci myslia o pápežovi Františkovi?

- Ako mohla súčasná kríza v Cirkvi zájsť tak ďaleko?

- Prečo to Boh dopustil? (To si sa nepýtal explicitne, ale chcem vysvetliť, prečo Boh dovolil, aby sa to stalo a tiež tá otázka prirodzene plynie z prvého dvoch.)

O KRITIZOVANÍ PÁPEŽA

Pre katolíkov nikdy nie je príjemné hovoriť o „nahote ich otca“ (pozri Genesis 9:21). Tak, ako dvaja Noemovi synovia, tak aj veriaci katolíci radšej zakryje hanbu svojho otca mlčaním. Avšak, keď sa otec (v tomto prípade pápež) opíše a hanbe leží nahý na očiach celého sveta a navyiac tieto svoje výčiny prezentuje ako by boli v zhode s dobrými mravmi, vtedy je nutné, aby jeho synovia, pre spásu duší, s láskou vystúpili proti tomu, čo ich otec urobil a ukázali, že jeho skutky nie sú v súlade s dobrými mravmi.

Podobne ako svätci minulosti, ktorí verejne karhali pápežov za ich hriechne činy, verím, že je nutné, pri zachovaní potrebnej úctivosti, verejne vystúpiť proti tomu, čo pápež robí,

UPOZORNENIE

Chcem upozorniť, že tu netvrdím žiadnym spôsobom, že pápež František nie je platne zvolený pápež. Ani nechcem poprieť, že každá duša v záujme svojej spásy musí byť v spoločenstve so Sv. otcom. Naopak, verím, že ako neomylná dogma Katolíckej cirkvi učí, je pre spásu každej duše nutné, aby sa podriadila rímskemu biskupovi. A tiež nechcem vzbudiť zdanie, že neverím, že pápež si pre úrad ktorý zastáva, zaslúhuje najvyššiu úctu. Ako duchovný otec všetkých kresťanov a Kristov pozemský zástupca si pre úrad ktorý zastáva, zaslúhuje tú najvyššiu formu úcty, tak ako si aj Obama zaslúhuje úctu pre svoj úrad a nie pre vlastnú hriechnosť a zločinnosť.

ČO SI MYSLIA KATOLÍCI O PÁPEŽOVI FRANTIŠKOVI?

Samozrejme nemám právomoc hovoriť za všetkých katolíkov, som len obyčajný laik. Ale ako katolíci veľmi dobre informovaný, čo sa týka katolíckych novín a blogov, môžem povedať, že katolíci, ktorí berú vieru naozaj vážne, sú všeobecne veľmi znepokojení súčasným pontifikátom.

Niektorí sú znepokojení, ale snažia sa interpretovať to čo Pápež robí v tom najlepšom možnom svetle. Iní sú znepokojení, ale myslia si, že to všetko sú snád' chyby v prekladoch pápežových rečí, prípadne len nešťastne zvolené slová, ktoré pápež pri svojich improptu prejavoch použil. Títo katolíci zatiaľ neuvažujú nad tým, že by snád' pápež mohol byť materiálny heretik, alebo robiť Cirkvi niečo škodlivé.

Iní sú veľmi znepokojení a verejne vystupujú proti tomu, čo Svätý otec robí. Aj ja patríam do tejto skupiny a k niektorým črtám tohoto pontifikátu som veľmi kritický. Moje odpovede na Tvoj list budú z tejto perspektívy, teda s vedomím, že mám morálnu istotu o tom, že Svätý otec škodí dušiam a že mu je treba verejne oponovať a odmietnuť, ak bude od katolíkov požadovať aby robili niečo v rozpore s vierou, hoci ak káže robiť to čo sa s vierou zhoduje, treba ho poslúchať (napr. ak ma požiada modliť sa za hladujúcich v Afrike tak poslúchnem, ak ma požiada zaprieť Nepoškvrené počatie odmietnem).

Možno to bude prekvapujúce, ale verím, že tento pápež je pravdepodobne

dobne tým najhorším v dejinách Cirkvi. Uznávam, že sa líši od niektorých stredovekých pápežov, ktorí boli sexuálne zvrhlí a neraz i krvilační. Napriek jeho dobrým stránkam, chyba jeho náuke a tomu ako vedie vzpurných klerikov to podstatné.

Za prvé sa zdá, že tento pápež nemá dobré teologické vzdelanie a to pripustil aj Fr. Lombardi, jeho súčasný hovorca. Preto sú jeho homílie i písané práce teologicky málo solídne a neraz sa zdá, že obsahujú materiálne herézy. Trochu to pripomína pontifikát Jána XXII, ktorý vo svojich kázňach učil herézu o blaženom videní (mal šťastie, že ho rôzni teológovia napo-

ATHANASIUS

List otcovi

menuli skôr, než zomrel).

Nie len, že jeho kázňam a encyklikám chýba to podstatné, často sa sústreďuje na okrajové a nedôležité problémy a ignoruje „najťažšie otázky zákona“ (teda, často hovorí o záchrane planéty, ale nepripomína nutnosť kajaf sa zo svojich hriechov, veriť v Krista, ani nekáže proti sodomii, antikoncepcii, potratom atď.) Pápež Felix III raz povedal „Neoponovať bludu znamená schvaľovať ho, nebrániť pravdu znamená potláčať ju.“ Toto je jeden z najväčších problémov tohoto pontifikátu.

Okrem toho, súčasný pápež nie len že netrestá žalostne zvrátených biskupov a kňazov, ale ich dokonca povyšuje na kľúčové miesta v Cirkvi. Niektorí hovoria, že jeho poradcovia ho o charakteroch týchto klerikov neinformujú správne, ale je morálne isté, že v niektorých z týchto žalostných prípadov o nich vedel František dost'.

Tu si myslím, že podľa svätcov a teológov, ktorí študovali problém zlého pápeža, by mal byť pápež František kardinálmi, alebo neúplným koncilom napomenutý za herézu a ak by sa herézy odmietol zrieknuť, mal by byť vyhlásený za Bohom zbaveného úradu. To sa z rôznych príčin predpokladám nestane a budeme mať Františka na krku dlhší čas.

Nepochybujem, že raz sa do Cirkvi zdravý rozum vráti a zvolí si v budúcnosti dobrého pápeža. František, ak bude pokračovať v nastúpenej dráhe, bude anatematizovaný a všetky jeho edikty budú odvolané a on bude budúcim pápežom vyhlásený za kacíra (To sa stalo pápežovi Honoriovi I za to, že nerozdrvil monoteistickú herézu, takže precedens existuje). To sa nedotkne doktríny o neomylnosti, pretože sa tá je vymedzená len na oblasť viery a mravov, v ktorej chce pápež výslovne a bez pochybností o užití charizmy neomylnosti, zviazať celú cirkev.

Pápež František zatiaľ neurobil nič, čo by pápežskú neomylnosť narušilo, ale povedal veci, ktoré sa zdajú byť materiálnou herézou. Ak by ho uvedené authority napomenuli a napriek tomu by herézu nezapudil, tak by sa tým skutkom stal Bohom zbaveným úradu a spomínané authority by mali povinnosť vyhlásiť ho za zosadeného a zvoliť nového pápeža.

Ako mohla súčasná kríza v Cirkvi zájsť tak ďaleko?

AKO KAŽDÁ, TAK AJ TÁTO KRÍZA V KATOLÍCKEJ CIRKVI MA VIAC ROZMEROV.

1. Podľa pápeža Pia X vieme, že

modernisti (modernizmus - heréza zo začiatku 20. storočia ktorá odmieta všetky dogmy, hoci zachováva ortodoxné vyjadrovanie, aby nemohla byť odhalená) infiltrovali klérus. Pretože zachovávali navonok pravoverné vyjadrovanie a krivo prisahali prísahu proti modernizmu (napr. prisahali že veria v dogmu o zmŕtvychvstaní Ježiša Krista, ale verili v niečo iné, ako katolíci vždy o zmŕtvychvstaní verili.), bolo takmer nemožné ich nájsť. Teda už na začiatku 20. storočia bolo medzi klérom nemalo kacírov.

Nakoniec tí z nich, ktorí dosiahli dôležité pozície v Cirkvi, úspešne sabotovali dekréty Druhého vatikánskeho koncilu (konal sa 1962-1965).

Dekréty sú formulované množstvom slobodomurári dokumentom zvaným Alta Vendita. V ňom načrtli plán, ako infiltrovať najvyššiu úroveň cirkevnej hierarchie a radikálne zmeniť Cirkev zvnútra. Extrémne množstvo dôkazov ukazuje, že kardináli a možno aj niektorí poslední pápeži naozaj slobodomurármi boli.

2. Vieme, že v 19. storočí vypracovali slobodomurári dokument zvaný Alta Vendita. V ňom načrtli plán, ako infiltrovať najvyššiu úroveň cirkevnej hierarchie a radikálne zmeniť Cirkev zvnútra. Extrémne množstvo dôkazov ukazuje, že kardináli a možno aj niektorí poslední pápeži naozaj slobodomurármi boli.

3. Tiež vieme, že v druhej polovici 20. storočia boli na dôležité miesta, napríklad v seminároch, zámerne inštalovaní homosexuáli, aby odmietali pravoverných adeptov na kňazstvo a úmyselne vyberali sexuálne zvrátených mužov. To je dôvod pedofilných škandálov v Cirkvi.

4. Po Druhom vatikánskom koncile šli katechézy prudko dolu vodou. Katolíci sa viere alebo dostatočne neučia, alebo sa spolu s vierou zámerne učia bludy.

5. Liturgia, arcibiskupom Bugnini a jeho Consilium (komisiou „odborníkov“) zámerne sprostentizovaná (a zoženštená) po koncile nahradila Rímsku liturgiu. Bugnini schválne potlačil všetko, čo ukazovalo na omšu ako na Kristovu obeť a že Kristus je skutočne prítomný v eucharistických spôsoboch (transsubstanciáciu).

Sám výslovne povedal, že chcel liturgiu prispôbiť a urobiť prijateľnou pre protestantov. Ak zoberieme do úvahy, že zákon modlitby je zákonom viery (lex orandi est lex credendi), tak vidíme, že táto zmena v liturgii zasiahla mnoho katolíkov a priviedla ich k zavrnutiu katolíckej viery a prijatiu protestantskej verzie kresťanstva.

málne nominálni katolíci.

6. Pokoncilná cirkev sa začala (nesprávne) vyhýbať akémukoľvek postoju, ktorý by mohol uraziť svet, aby mohla s týmto svetom viesť „dialóg“. Tak museli základné prvky katolíckej viery ustúpiť kompromisom a neutrálnym posolstvám, ktoré nikoho ku kajúcnosti nevolajú. Preto pápež František pred Obamom nepovedal ani slovo o potratoch a sodomii.

7. V roku 1968, pápež Pavol VI vydal svoju encykliku Humanae Vitae, v ktorej výslovne zakázal používanie umelej antikoncepcie a ukázal, že toto je definitívna náuka riadneho a všeobecného magistéria Katolíckej cirkvi

(teda že sa nesmie ani spochybňovať, ani neskôr vyvracať a že prijatie tejto nauky je podmienkou spásy).

Liberalní biskupi a teológovia ohľadli nosy a hovorili veriacim, že je v poriadku odchyliť sa od tejto nauky a stále môžu byť dobrými katolíkami. Veľa „katolíkov“ už vtedy antikoncepciu používalo a preto radšej uverili biskupom a teológom, ktorí lahodili ich sluchu, ako pápežovi, ktorý im hovoril, že je to smrteľný hriech. To, ako už som povedal, viedlo k tomu, že väčšina katolíkov si myslí, že sa dá odchyliť sa od definitívneho učenia Cirkvi a pápeža a zostať dobrým katolíkom.

8. Falošné chápanie „milosrdenstva“ sa počnúc otváracím príhovorom Jána XXIII na Druhom vatikánskom koncile začalo v Cirkvi veľmi silno presadzovať. Klérus začal vidieť milosrdenstvo v opozícii voči napomínaniu, či exkomunikácii a to viedlo ku skreslenému videniu „lásky“, „milosrdenstva“ a tiež k tomu, že sa heretici prestali akýmkoľvek spôsobom napomínať a trestať.

9. Do pokoncilnej Cirkvi sa zaviedla dichotómia medzi náukou a praxou, ktorá hovorí, že je prípustné jedno učiť a robiť úplný opak. Toto presadzuje predovšetkým tlupa okolo kardinála Kaspera a onedlho na synode o rodine (volám ju synoda proti rodine), to môže viesť k veľkej schizme.

10. Po Druhom vatikánskom koncile ovládlo Cirkev falošné chápanie ekumenizmu. Stalo sa prakticky univerzálnym a viedlo k tomu, že sa už nehlásia nutnosť konverzie ku Kristovi a Jeho Katolíckej cirkvi. Namiesto toho sa káže nekonečný „dialóg“ s inými náboženstvami, ktorý vedie k dnes panujúcej mentalite „Ja som v pohode, ty si v pohode“.

11. Do pokoncilnej cirkvi bolo zavedené aj falošné chápanie náboženskej slobody, ktoré prakticky zničilo pápežovu svetskú moc a tiež spôsobilo, že ľudia, vrátane katolíkov, si myslia, že je v poriadku v mene „náboženskej slobody“ veriť čomukoľvek.

12. V istých častiach Cirkvi sa stala populárnou teológia šialeného kacíra Teilharda de Chardin. V podstate učil, že všetko, ľudia, zvieratá, ba i neživé veci sa vyvíjajú smerom k bodu omega, čo je Kristus. Tento univerzalistický názor vidí všetko ako smerujúce k Bohu, čoho výsledkom je všeobecná spása. Čiastočne je touto teológiou infikovaný aj dnešný pápež (čo možno vidieť v encyklike Laudato Si) a výsledkom je to, čo volám „ve-

getariánske evanjelium“, posolstvo, ktoré dnes František šíri. Náhľad, že nakoniec bude všetko spasené vedie k opovrhovaniu pravým evanjeliom pokánia a viery a k presadzovaniu časných, ekologických záležitostí, ktoré boli nedávno súčasným pontifikom postavené do popredia.

13. Vieme, že pápež Lev XIII mal raz po omši videnie, v ktorom Satan dostal na 100 rokov povolenie sužovať Cirkev. Dnes pozorujeme dôsledky.

14. Podľa sestry Lucie, jednej z fatimských detí, Satan vedie útok predovšetkým na „konsekrované duše“ teda na klérus a rehoľníkov, aby tak zničil duše, ktoré majú títo vo svojej opatere. Vidíme, že práve toto sa deje.

15. Väčšina z kléru má veľmi biedne teologické vzdelanie a vie viac o podnikaní ako o Svätom Písme, alebo Svätej Tradícii.

16. Pravoverný klérus ako celok sa bojí prehovoriť a vyučovať tých, ktorých má vo svojej starostlivosti.

17. Rahnerova mentalita diskontinuity so všetkým predkoncilovým (teda názor, že na koncile vznikla nová cirkev ktorá ruší všetko predkoncilné) prenikla do mnohých končin Cirkvi.

Všetko toto a ešte mnohé iné vyládzilo cestu tomu, aby niekto ako pápež František bol pozdvihnutý na trón. František je produkt týchto problémov a zdá sa, že sám tieto bludy zastáva (najmä body 5,6,8-11). To čo sa deje ale bolo predpovedané katolíckymi prorokmi starých čias, takže teologicky zdatného katolíka to neprišlo ako prekvapenie..

Preto leží Božie mesto (Katolícka cirkev) v troskách a je ako vdova, ktorá bola kedysi kňaznou medzi provinciami (Nár 1:1). Preto, „má všetky brány spustnuté, žalostia jej kňazi, jej panny sú skľúčené a ona? - ach, trpké jej je“ a „Jej nepriatelia sa stali jej pánmi“ (Nár 1:4-5). Pretože katolíci veľmi zhršli, pohania vtrhli do jej svätyně (Nár 1:10), jej nepriatelia a protivníci vtrhli do jej brán (Nár 4:12) a „Sionskú dcéru opustila všetka jej nádhera“ (Nár 1:6).

PREČO TO BOH DOPUSTIL?

V Katolíckej cirkvi jestvuje náuka, ktorá sa dá vystopovať vo sv. Písme a ktorú zdôrazňoval sv. Augustín. Hovorí, že Cirkev opäť preživa Kristov život (teda čo sa stalo Hlave stane sa aj telu samotnému). Skôr ako sa Cirkev bude tešiť zo zmŕtvychvstania, musí spolu s Kristom znášať Jeho utrpenie, najmä však Jeho ukrižovanie.

Vieme, že Krista zradil Judáš, apoštol, a preto dnes zrádzajú Cirkev nástupcovia apoštola (František a biskupi jemu podobní). Náš Pán bol verejne pokorený a pošpinený a presne tak je verejne pokorená Katolícka cirkev, tým že má neporiadneho pápeža a zvrátených biskupov a kňazov.

Pána odmietol národ zmluvy a tak isto aj Cirkev odmietlo mnoho z nového „národa zmluvy“ (nominálni a liberálni katolíci). Pán bol bitý a ukrižovaný Rimani a Židmi a aj Katolícka cirkev dnes zažíva dlhú, mučivú deštrukciu z rúk zlých mužov v nej i mimo nej.

Ale tak, ako sa Cirkev podieľa na Kristovom utrpení, tak bude brať podiel a na jeho zmŕtvychvstaní a oslávení. Vtedy, keď Cirkev povstane zo stavu podobného smrti, ku ktorému teraz smeruje, všetky národy s istotou spoznajú, že je božská a založená Bohom.

Ešte by sa dalo povedať veľa, ale verím že toto stačí ako odpoveď, čo si verní katolíci myslia o pápežovi Františkovi, ako to mohlo zájsť tak ďaleko a prečo to Pán dopustil.

<http://remnantnewspaper.com/web/index.php/articles/item/2027-a-letter-to-my-protestant-father-on-pope-francisc>